

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik XIV.

V Ljubljani, marca 1897.

3. zvezek.

Prva postna nedelja.

I. Jezus Kristus v sv. Rešnjem Telesu: I. Jezus Kristus v sv. Rešnjem Telesu je pravi živi Bog.

Ni ga naroda, kateri bi imel svoje bogove takó blizu, kakor imamo mi blizu svojega Boga.

(Brev. v prazn. sv. R. T.)

Največja dragocenost na svetu je sedaj, kakor pravijo, drag kamen ali dijamant, ki ga ima ruski car v svoji kroni. Ta dijamant je bil poprej lastnina nekega preprostega kmeta. Toda on ni poznal njegove dragocenosti ter ga je prodal za majhen denar. Vreden je pa sila veliko. Po vnanje je torej tak kamen droben in neznatn, vreden pa je v resnici neizmerno veliko; toda mnogi ne poznajo njegove vrednosti, zato ga ne cenijo. —

Ako gremo v Afriko h kakemu divjaku ter položimo predenj različne svetle reči: n. pr. kako prav lepo posodo za cvetlice, potem kake svetle jagode in zraven še droben košček zlata — kaj mislite, po čem bo divjak segel? Ker ne pozna velike vrednosti zlata, vzal bo svetlo posodo za cvetlice ali bliščeče jagode, zlato bo pa pustil. Takó bi storil tudi vsak otrok. Vi pa, ki poznate vrednost zlata, segli bi po zlatem zrnju, češ: posoda in jagode se dobé za majhen denar in se hitro ubijejo.

Predragi v Kristusu! Tudi jaz poznam nek drag kamen, tudi jaz vem za nek zaklad tu na svetu, ki je več vreden kot dijamant v kroni ruskega carja, ki je več vreden kot vse zlató in dijamanti vsega sveta; jaz vem za nek zaklad, kateri je tudi po vnanje zeló majhen, neznatn, tako da ga mnogi prezirajo, ker še ne poznajo njegove vrednosti; oni pa, ki najdejo ta skrit zaklad, sprejmejo in

rabijo ga, postanejo zelo bogati in srečni. In to njih bogastvo in veselje bo trajalo celo večnost in nihče jim ga ne more vzeti, če sami nočejo. Ta zaklad je zelo skrit, pa na zemlji je; angelji ga varujejo — in prišel je iz nebes. Gotovo veste, kaj mislim: ta dragocenost, največja dragocenost tu na svetu je — pravi Bog v sv. Rešnjem Telesu.

Predragi v Kristusu! Namenil sem se, da bi vam z božjo pomočjo opisal v letošnjih postnih pridigah neizmerno vrednost tega skritega dijamanta Jezusa Kristusa v sv. Rešnjem Telesu; potrebno je namreč, da bolj in bolj iščemo, spoznamo, in se oklepamo Onega, ki je vir vse tolažbe, moči in modrosti. Človeštvo išče sreče; razne postave se dajo, ki naj bi osrečile človeštvo, a človeštvo ne bo srečno toliko časa, dokler se ne povrne h Kristusu, svojemu Bogu.

Za danes odgovorimo na vprašanje: Kaj pa je sv. Rešnje Telo? Sv. Rešnje Telo je pravo telo in prava kri našega Gospoda Jezusa Kristusa. V sv. Rešnjem Telesu imamo torej svojega Boga, samega živega Boga! Dokazovali danes te resnice ne bomo, temveč samo premišljevali njeno globokost in si živo v spomin poklicali, da je v sv. Rešnjem Telesu *a)* vsemogočni in *b)* neskončno modri Bog.

I. Kakšen pa je naš Bog? Mi vemo, da je On neizmerno in vsemogočno bitje. — Velika je že naša zemlja; nihče še ni videl cele. Kako tudi? Ako se voziš z najhitrejšo železnico in ladijo, potrebuješ 40 dnij, da prideš jedenkrat okrog nje. In na tem potu si videl samo nekoliko zemlje. Na zemeljski krogli ali globusu bi tvojo pot zaznamovali z drobno črtico okrog in okrog — koliko je še sveta daleč na okrog, katerega pa nisi videl. Kako velika je torej zemlja! In vendar je nasproti solncu kakor jedna opeka nasproti celi strehi; zračunili so, da bi se dalo iz solnca napraviti cel milijon zemeljskih krogel, tako velikansko je solnce; vidi se pa zato tako majhno, ker je več kot dvajset milijonov milj oddaljeno od nas. In koliko je še drugih jednako velikih in še večjih nebesnih svetov! Sama »Rimska cesta« ima najmanj sto in dvajset milijonov zvezd, ki so vse neizmerno velike. Kako velikanski mora biti tedaj prostor, v katerem se more sukati toliko milijonov zvezd, in če še pomislimo, da je zvezda od zvezde takó daleč oddaljena, kakor zemlja od njih!

Dragi v Kristusu! Kdo je večji, kot vse ozvezdje? Kdo preseže s svojim bitjem ves ta prostor? Kdo je ustvaril vse to? — Bog! In kje imamo tega Boga? V svoji cerkvi, v tabernakelju, v sv. Rešnjem Telesu, v sv. hostiji. Oni Bog, katerega ne preseže niti nebo niti zemlja, čudežno prebiva pod podobo kruha. Sv. hostija je tedaj neizmerni velikanski Bog! Za to resnico je prelilo trideset milijonov mučenikov svojo kri; to resnico je jasno izrekel božji Zveličar, rekoč: *To je moje Telo!* — Neznatna je sicer po vnanje sv. hostija, toda obsega neizmerno veliko — vsemogočnega Boga; kakor je tudi dijamant po vnanje droben, a ima veliko vrednost. Sv. hostija je pravi, živi Bog. Zato so imeli svetniki toliko zaupanja vanjo, in Bog v sv. hostiji je že večkrat pokazal svojo mogočnost.

Friderik II. je l. 1237 požigal italijanska mesta, pustošil polja in ropal cerkve. Tedaj so Saraceni, ki so bili v Friderikovi vojski, oblegali tudi mesto Asisi. Pred mestom je bil samostan sv. Klare. Sovražniki so sklenili, da bodo napadli samostan. In res se zaženó vanj z divjim vpitjem in plezajo čez zidovje. Nune pribežé k sveti Klari. Jedino ona, četudi močno bolna, je bila mirna. V roke vzame monštranco s sv. Rešnjim Telesom in ukaže, naj jo nesó k samostanskim vratom. Tu poklekne pred Najsvetejšim ter moli vsa v solzah glasno tako-le: »Ali je mogoče, da bi prišle v roke tem divjim zverem Tvoje dekle, katere si zbral v tem samostanu ter jih ohranil v svoji ljubezni? O Gospod, ne izročaj tem nevernikom onih duš, katere Tebe spoznavajo in ljubijo; varuj in brani svoje dekle, katere si odrešil s svojo krvjo!« — Komaj je sv. Klara zmolila, poloti se vojakov nek skrivnosten strah; nevidna moč jih zapodi v beg in samostan in mesto je bilo rešeno.

Tako se je v tem slučaju sv. hostija očitno pokazala vsemogočnega Boga. Sv. Rešnje Telo je torej vsemogočni veličastni Bog. Zató ni nič preveč, ako se temu Bogu na čast napravljajo krasne monštrance iz zlata in dragih kamnov; zato ni nič preveč, ako se njemu na čast napravljajo lepi tabernakelji znotraj prevlečeni z dragoceno svilo; zato ni nič preveč, ako se sv. Rešnjemu Telesu na čast zidajo lepe cerkve; ako napravljajo slovesne procesije in sprevode, v katerih gredó kralji in cesarji.

II. Slišal je morda jeden ali drugi o oni sloveči astronomični uri v mestu Strassburg. — Čudovito umetno je narejena ta ura! Ona kaže pot, po kateri se suče mesec in zvezde; naznanuje tudi solnčni in mesečni mrak; kaže potem nekatere praznike v letu i. t. d. Navije se vsacih petdeset let samo jedenkrat. Mojster te ure je umrl že pred par stoletji. Kako moder je moral biti ta mož, da je

naredil kaj tacega! Prišel bi pa kdo k vam ter rekel: Te ure ni napravil noben mojster, temveč nastala je tako-le: megla, ki se vzdiguje iz reke, se je zgostila; prišla je slučajno v zvonik; tu je postajala bolj in bolj trda — in najedenkrat se je naredila iz nje ta-le ura, ki je dobila kolesca, začela iti, kazati različne reči. — Vi, dragi poslušalci, bi se mi gotovo smejali!

Jaz pa poznam neko drugo uro, katera je veliko umetnejša, kakor ona v Strassburg-u, ura, ki ima čez dve sto milijonov kolesc, ki gre že šest tisoč let, pa je še nikdar ni bilo treba popravljati, ki se prav nič ne opravi ali obrabi; nikdar se še ni ustavila, pa tudi naviti je ni treba. Kaj je ta — ura? Katera je?

To so nebesna telesa: solnce, luna, naša zemlja in drugi brezštevilni nebeški svetovi. Kakor ura vedno gre, tako se tudi nebeški svetovi vedno sučejo in vrsté v tem velikanskem svetovnem prostoru. In sicer kako? Ura gre dalje zato, ker se jedno kolesce zatika v drugo, to zopet v tretje in tako kolesce goni kolesce in ura — gre. Tudi nebeški svetovi se sučejo zato, ker zvezda goni zvezdo; in sicer čim večja je kaka zvezda, čim več železa ima v sebi, tem večjo moč ima na manjšo zvezdo. Tako n. pr. je znano, da se okrog solnca suče več kot dvesto in sedemdeset zvezd. Druge zvezde se sučejo po drugem potu. Nastane torej vprašanje: ali je kaka zmešnjava mej posameznimi zvezdami? Ne! Kakor je v uri vse v najlepšem redu, kakor ima vsako kolesce svoje delo, svojo pot, tako je tudi pri zvezdah: zvezda vpliva na zvezdo, toda ne preveč, ne premalo, temveč ravno prav, tako da hodi vsaka svojo gotovo pot, od katere ne odstopi niti za las. Vsaka zvezda ima gotov čas, v katerem pride na okrog, skratka: vse je določeno; vse je v najlepšem redu, da zvezda ne zadene ob zvezdo. Vse je tedaj urejeno jako umetno in razumno. Sedaj bi pa kdo prišel ter rekel: »Zvezde so nastale same od sebe; začele so se same od sebe sukati in to gre kar samo od sebe, da se vrté v najlepšem redu!« Ali se mu ne bomo smejali? Ali nam ne pové naša zdrava pamet, da je moralo tako lepo zvezde urediti le neko razumno, neskončno modro bitje, namreč Bog? Res, Bog mora biti neskončno moder, ki je vse nebeške neizmerne svetove najprvo pognal v tek, ki jih še zdaj ohranjuje in vlada v najlepšem redu, da se ves sve ne poruši. Bog je neskončno moder: to spoznavamo na vsaki rastlini, na vsaki živalici. Vse je tako lepo urejeno; vsaka živalica je tako umetno in pravilno ustvarjena, vsak ud je na svojem mestu; Bog je vseveden: On vé vse, kar je bilo, kar je, in kar bo;

on vé za vsako stvar . . . In kje je ta Bog? Vi bi mu radi skazali svoje največje spoštovanje; vi bi ga radi prosili, naj bi tudi vam dal pravo modrost. Kje ga dobimo? — V sv. hostiji On resnično in živ prebiva. Tukaj, predragi, je v resnici Oni, ki je ustvaril svet in vse tako modro vravnal; tukaj prebiva ona neskončna modrost, pred katero so najmodrejši ljudje manj kot nezmožni otroci. Kdor hoče pravo modrost, išče naj jo pri Jezusu v sv. Rešnjem Telesu!

Sv. Tomaž Akv. je bil učen mož, poln globoke, prave znanosti, tako, da so ga Leon XIII. postavili za patrona vsem učenjakom. Kristus sam je v razodenju pohvalil njegovo učenost, rekoč: »Tomaž, dobro si pisal o meni.« Pa odkod je zajemal toliko učenost? S križa in iz sv. Rešnjega Telesa! Cele ure, dà, cele noči je klečal pred Najsvetejšim; tu je vprašal in prosil Najmodrejšega pojasnila pri kaki temni zadevi in razsvetlil ga je božji Učenik; zato je vse tako modro in premišljeno, kar je zapisal.

Dandanes se državniki toliko trudijo, da bi osrečili ljudstvo. Dajejo postavo za postavo; pa stare postave se jim ne zdé zadosti dobre, zavržejo jih, in delajo nove; skratka: premišlujejo, prevdarjajo, zborujejo, na različne načine se posvetujejo, kako bi ljudstvo osrečili. O, zakaj se ti postavodajalci ne ponižajo pred Najsvetejšim v cerkvi! Tu imajo najmodrejšega, vsevednega Boga, ki razsvetljuje človeku um. Ta bi jih učil prave modrosti pri vladanju ljudstva!

Drugi se zopet trudijo z vzgojo mladine. Sestavljajo se različna pedagoški načela, po katerih naj bi se mladina vzgajala, da bi bila dobra. In vendar se vkljub temu tolikanj toži o sprijeni mladini. Zakaj? Zato, ker se taka načela sestavljajo s samo človeško pametjo, njih sestavljalci pa ne prosijo sveta pri svetem Rešnjem Telesu, kjer prebiva največja modrost. — In tudi mladina toliko časa ne bo dobra, dokler se ne bo oklepala svojega najlepšega vzora — dvanajstletnega Jezusa; dokler ne bo ljubila svetega Rešnjega Telesa.

V sv. Rešnjem Telesu je torej vsemogočni in neskončno modri Bog. Po vnanje je sv. hostija majhna in neznatna, a v resnici pa je neskončne vrednosti. Večje dragocenosti nimamo na svetu, kakor je sv. Rešnje Telo. Kdor na svetu še kaj višje ceni, bolj ljubi kot sv. Rešnje Telo, je podoben ljudem, kateri bolj cenijo bliščečo posodo za cvetlice, kakor zlato zrno. Sv. Rešnje Telo naj bo oni dragoceni dijamant, kateri naj pogosto

diči naše srce, ta zakrament naj bo ono središče, kjer se bodo pogostokrat strinjale naše misli in želje; ta zakrament naj bo oni studenec, kjer hočemo zajemati moč, tolažbo in pravo modrost. Amen.

—k.

2. Marijino srce — srce dobre matere: I. Marija — Devica usmiljena.

Blagor človeku, kateri me posluša.
Preg. 8, 34.

V Kolinu na Nemškem je živel pošten mladenič. Po nesreči zaide v slabo tovarišijo, ki ga je popolnoma spridila. Obiskovati je začel gostilne in druge nevarne hiše. Mnogokrat se je vračal pozno v noč vinjen na svoj dom. Njegova dobra mati ga je prosila, opominjala, da naj se vendar ogiblje slabe tovarišije, a ni nič pomagalo. Neko noč se zopet vinjen povrne pozno domú, in gré takoj spat. Mati sliši, da je prišel sin domov, in ne najde prej mirú, dokler ne gré gledat za njim. Menila pa je, da je zaspal. Pri pogledu na svojega malovrednega sina jo obide velika žalost, poklekne, moli in preliva solze. Ko vstane in se skloni čez svojega sina, padeta dve solzici iz njenih očij na obličje zgubljenega, a vendar tako ljubljenega otroka. On pa še ni spal; solzici, ki sta padle na njegov obraz, mu nista dale pokoja, ampak tako silno mu kazale ljubezen materinega srca, da je ves skesan sklenil popboljšati se. Drugo jutro gré k materi, prosi jo odpuščanja in ji obljubi, da bo zanaprej začel drugače živeti. In to je tudi storil. Ljubezen materinega srca, ki se je kazala zlasti v solzah, predramila je zgubljenega sina, da je zapustil pota pregreh ter se povrnil nazaj na prava pota.

Dragi v Kristusu! Čas, katerega smo nastopili, je čas pokore. Sv. cerkev, skrbna naša mati, kliče zlasti sedaj svoje zgubljene otroke nazaj na pravo pot, ko jih vabi k vrednemu prejemu svetih zakramentov. In kaj bi tudi nas moglo bolj k temu vneti kot ljubezen dobre matere? Zato si tudi mi hočemo v tem svetem času ogledati srce svoje najboljše matere, blažene Device Marije, katero gorí v največji ljubezni do nas. Danes vam bom pokazal materino srce Marijino, ki v svoji ljubezni išče in čaka svoje zgubljene otroke, da se bode te prepričali, da je Marija — Devica usmiljena. Ti pa, o ljubeznipolna mati, podpiraj moje besede, da kažem tvojo neizmerno ljubezen in vnamem srca poslušalcev v ljubezni do tebe in tvojega Sinú, katerima v čast govorim.

Ko je bil Jezus dvanajst let star, so šli njegovi stariši v Jeruzalem po navadi praznika. Ko se je končala pobožnost, vrnili so se na svoj dom. Jezus pa zaostane v Jeruzalemu. Jožef in Marija sta menila, da je pri sorodnikih ali znancih, in sta šla dan hodá. Zvečer zapazita, da ljubljenega Jezusa ni. Kaj stori skrbno srce Marijino? Trudna je bila že Marija od daljnega pota, a njeno srce ni mirovalo. Brez vsacega premisleka se podá Marija nazaj iskat svoje zgubljeno dete — in ne miruje, dokler je ne najde. — »Ako hočeš vedeti, kako te ljubi Marija, — glej, kako je ljubila Jezusa«, kliče nam sv. Bernard.

Ako hočemo torej spoznati ljubezen svoje nebeške matere, poglejmo, kako je ljubila Jezusa! S kako skrbjo, s kako vnemoga je iskala! Glej, jednako ljubezen skazuje tudi tebi, z jednako skrbjo in ljubeznijo išče tudi tebe, ako si se zgubil, ako si zašel na napčna, pregrešna pota. Dà, še z večjo vnemoga išče tebe, kot je iskala Jezusa. O njem je vedela, da se mu ne more nič hudega prigoditi brez njegove volje; o tebi pa vé, da si v največji nevarnosti večnega pogubljenja, ako se ne povrneš na pravo pot. — In kako te ona išče? Ako je mati zgubila svojega otroka, hodi sem in tje in kliče svoje ljubo dete. Jednako dela tudi tvoja najboljša mati. Sredi tvojega pregrešnega življenja ti vzbudi pogled na nedolžno dete razne resne misli. Spominjaš se lepih mladih dnij, ko si bil še nedolžen, srečen, čist, ljubljenec božji. V srcu se ti vzbudi neko hrepenenje po onih lepih srečnih dnevih. In solze ti pridejo v oči, ako pogledaš na svoj grešni, prežalostni stan. — Glej, to je klic tvoje dobre matere, ko te išče. — Zatopljen v svojo posvetnost si začul mrtvaški zvon. Zaslišal si tudi notranji glas: »Kdaj bo pa tebi pel? Kaj, ko bi moral sedaj umreti, kaj bi bilo s tvojo dušo? Gorjé, večno bi bil pogubljen!« — Omamljenega od mesenega vživanja in radovanja te je vzdramil pogled na mrtvega mladeniča ali dekle, sorodnika ali znanca, ter ti tako živo pridigoval o nevarnosti, v kateri si, ako bi te pokosila neizprosna smrt. Glej, zopet je bil to glas tvoje dobre matere, ki te išče in ti kliče: Povrni se vendar nazaj k mojemu dobremu materinemu srcu. — Tu te obišče nesreča, in sam moraš spoznati, da si to zaslužil, in misel te obhaja, kaj bo še-le v večnosti, ako Bog že tu tako kaznuje vsako pregreho. — Glej, zopet je bil glas dobre matere, ki te išče in želi nazaj privedi na pravo pot.

Drugi način, po katerem išče naša nebeška mati svoje zgubljene otroke, so pridige, razne pobožnosti, misijoni, zlasti še sedanji

čas sv. posta. — O, kolikokrat je že Marija na ta način iskala, a tudi našla grešnika, zgubljenega svojega otroka. — Tu je prišel tak nesrečnež mimo cerkve, nehoté je šel v njo, slišal pridigo, pridigo morda ravno o ljubezni svoje nebeške matere. Ta ga je predramila iz pregrešnega spanja, in zopet privedla na pravo pot. Tam se je obhajal sv. misijon; morda kak zaslepljen revež cel sv. misijon ni slišal ne jedne pridige, a nazadnje se je vdal opominjevanju starišev, žene in otrók, ter šel k poslednjemu govoru. In tu ga je iskala Marija, in tudi rešila. — In koliko zgledov imamo, kako je na ta način Marija ravno v postnem času iskala svoje zgubljene otroke, in jih tudi našla. A mnogokrat naša ljubezni polna mati išče in išče, a vendar ne najde. Toda tudi tu ne odjenja, ampak njeno ljubeče materino srce čaka do zadnjega trenutka, dokler je še rešitev mogoča. — Ves utrujen od daljnega pota pride nekoč Gospod v bližino mesta Sihar v Samariji. Onemogel sede k vodnjaku, učence pa pošlje v bližnje mesto. Tedaj pride žena Samarijanka. *Daj mi piti*, jo prosi najpoprej, potem jo začne napeljevati k spoznanju in k veri, ter tako spreobrne veliko grešnico. Videl je Gospod v duhu to grešnico, vedel je, da bo prišla k vodnjaku, in zato je čakal. — Tu nam je pokazal ljubezen svojega srca, ki išče, kar je zgubljenega, ki čaka zgubljene ovčice, dokler se ne povrnejo k njemu. — In v to srce je gledala nebeška mati, po tem srcu se je ravnalo njeno srce, zato nam tudi ona razodeva ljubezen svojega srca s tem, da čaka na svoje zgubljene otroke, četudi jih je že dolgo iskala; čaka jih celó do zadnjega trenutka. V onem trenutku, ko si pekel prizadeva, da bi pridobil dušo za-se, podvoji ona svojo skrb in pomoč, da bi vsaj sedaj otroka, katerega je iskala in čakala celo življenje, pridobila zase.

V življenju sv. Frančiška Regis beremo o starem hudobnežu, ki je bil na smrtni postelji. Vedno bolj in bolj se mu je bližala zadnja ura, a ubogemu starčku ni bilo mar, da bi se na to pripravil. Poklicali so k njemu sv. Frančiška. Svetnik mu prigovarja, žuga z večnostjo, a vse je zastonj. Tu stopi svetnik k njegovi postelji, pokaže mu podobo blažene Device Marije, ter mu reče: »Marija te vendar ljubi.« »Kaj?« zakliče starček, kakor da bi se bil zbudil iz sanj, ter nepremakljivo gleda na podobo. »Ona te vendar ljubi.« »Potem me pa ne pozna«, reče starček. »Ona te vendar ljubi«, odvrne mirno sv. Frančišek. »Potem pa ne vé, da sem zatajil sv. vero in jo zaničeval.« »Ona to vé!« »Da sem zasmemoval njenega Sina in teptal njegovo kri z nogami.« »Ona to vé!« »Da je na teh rokah nedolžna kri?« »Ona to vé!« »Ali resnico govoriš, duhovnik?« »Dà! preje bota prešla nebo in zemlja, kot

jedna božjih besedij. In glej! ta Bog je rekel na sv. križu, in še danes tebi govori: *Sin, glej tvoja mati!* — »Mati, ki me ljubi, zdihuje grešnik, »moja mati, moja . . .«, in solze oblijejo njegove oči, solze najsrčnejšega kesanja. In spovedal se je svojih grehov, prejel sv. popotnico, ter malo dni pozneje umrl.

Celo življenje je naša nebeška mati iskala tega grešnika, celo življenje ga čakala, in šele zadnjo uro ga je našla. Ljubezen te najboljše matere je ganila srce zgubljenega sina, da se je povrnil nazaj v naročje svoje dobre matere.

»Marija te vendar ljubi!« glej, dragi v Kristusu, te besede veljajo tudi tebi. Dolgo časa si že morda živel v pregrehah in hudobijah, a srce tvoje najboljše matere se ni ohladilo v ljubezni do tebe; vedno te je iskala in čakala, in glej, danes te zopet išče, danes te zopet tu čaka. Mar ne bo tudi tebe ljubezen te najboljše matere, katero si danes lahko spoznal, ganila, kot je onega starčka? — Mati te išče, te čaka; ali bo zastonj iskala in čakala? Razveseli jo vsaj sedaj v tem lepem času, v teh dnevih zveličanja, da te tudi ona najde tu v cerkvi, po dobro opravljeni velikonočni spovedi, kakor je v tempelju našla svoje zgubljeno nebeško dete. In ne boš storil tega zastonj, ampak občutil boš sam največjo srečo in veselje, ter spoznal, kako prav ima sv. cerkev, ki na-njo vporablja besede sv. pisma: *Kdor mene najde, najde življenje, in prejme zveličanje od Gospoda.* Amen. J. M. Seigerschmied.

3. Kaj koristijo redovniki.

Živimo kakor ubogi, pa vendar jih veliko obogatimo. I. Kor. 6, 10.

Vsak kristijan se mora vstavljati lakomnosti, in mora tako živeti, da zasluži Zveličarjevo pohvalo: *Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo.* (Mat. 5, 3.) Posvetno premoženje človeka le prerado zapelje v greh. *Blagor bogatimu, ki je najden brez madeža,* pravi sv. pismo. *Skrb tega sveta in slepotija bogastva* le prerada z a d u š i božjo besedo, *da je brez sadú.* (Mat. 13, 22.) Zato se mora vsak kristijan tako obnašati, da lahko ponavlja besede sv. Pavla iz današnjega lista: *Živimo kakor ubogi.* — Posebno pa velja ta beseda v ustih katoliških redovnikov in redovnic, ki se v resnici odrekajo vsemu premoženju z obljubo radovoljnega uboštva. Redovniki ne smejo imeti nič svojega, in po pravici lahko rečejo

o sebi: *Živimo kakor ubogi*. Po prečudni božji volji pa tudi lahko pristavljajo: *pa vendar jih veliko obogatimo*. Neizrekljivo veliko dobrot imamo namreč na duši in na telesu od redovnikov in redovnic.

1. Na duši: a) *Natorno*. Svet se rad baha z učenostjo. Na nebu merijo učenjaki zvezdna pota, pod zemljo štejejo in razlagajo rudne sklade. Stare zgodbe preiskujejo, narode ločujejo med seboj in proučavajo njih šege in navade, živali in rastline umno opisujejo; vse mnogobrojne jezike sveta poznajo; svetlobo in gorkoto, magnetizem in elektriko, vodo in zrak vpregajo človeku v službo. Lep napredek je ta učenost. A prvi, ki so jo med kristijani širili, so bili menihi. V svojih celicah so prepisavali stare knjige, se učili iz njih, nove pisali, in jih nam zapustili. Učenost in vednostni napredek pri krščanskih ljudstvih je doma v samostanih. — *Slikarstvo*, *kiparstvo* in *glasba* lepo napredujejo v naših dneh. A vse te lepe hčerke človeškega uma in srca so se najpreje gojile pri redovnikih. V samostanih so bila prva krščanska gledišča, kjer so se predstavljali sveti prizori po evangeliju. Prve in najboljše slikarje in kiparje prejšnjih časov imamo iskati po samostanih. Od njih so se naši naučili. — Tudi petje je bilo doma pri redovnikih. Kako pretresljiv je ‚Miserere‘, ki se poje mrličem v spomin! Kako veličastno je predglasje pri péti sv. maši! Tako lepih skladeb ne pozna naš čas. — Prve šole so bile v samostanih. Menihi so bili sloveči učitelji v nižjih in višjih šolah. — Še sedaj so redovniške šole zeló na glasu. Veliko dobrega storé uršulinke, šolski bratje, pijaninisti, jezuitje s svojimi šolami! — b) *Nadnatorno*. Redovniki so nam prinesli najdragocenejši zaklad — sv. vero. Angleški in nemški misijonarji so bili iz reda sv. Benedikta; sv. Ciril, naš slovenski apostol, je bil menih po pravilu sv. Bazilija. Ljubezen do duš je gnala nepregledno vrsto katoliških misijonarjev v tuje dežele, kjer jih je mnogo prelilo tudi svojo kri pri svojem delovanju, in jih vodi še dandanes.

V duhovnem pastirstvu goreče delujejo redovniki. Koliko spovedij se opravi vsako leto po naših samostanskih cerkvah, pri pri pobožnih kapucinskih in frančiškanskih očetih, pri jezuitih in lazaristih! — Nepopisne so dobrote, ki jih imajo verniki od svetih misijonov. In misijoni so redovniško delo. Koliko koristi imamo od molitve in spokornih del redovnikov in redovnic!

2. Na telesu. Ni je nobene telesne potrebe, da bi zanje ne bili katoliški redovniki iznašli leka. Bolnikom so zidali prve bolnišnice, ki jih še sedaj usmiljene sestre in usmiljeni bratje najlepše oskrbljujejo. Ubogim materam so nastale v skrbi pobožnih nún — porodišnice. Tujcem, romarjem so postavili in oskrbljevali redovniki — zavetišča, sirotam — sirotišnice, nesrečnim grešnicam, ubožcem, starim ljudem, spridenim otrokom — vsem so preskrbeli katoliški redovniki primernega zavetja.

Vzlasti ne smemo pozabiti, kako so skrbeli za delavske stanovce. Menihi so prvi jeli trebati gozde in učiti polu divje ljudi, kako se obdeluje zemlja. Menihi so bili prvi rokodelci. Tako se še vedno godí sedaj med divjaki. — Ni iz lepa dobre stvari, ki bi ne imela svojega začetka pri redovnikih. Celó prve posojilnice (montes pietatis), ki so proti zastavi brezobrestno ali proti mali odškodnini posojale revnemu ljudstvu, so redovniško, vzlasti frančiškansko delo. Pričele so se osnovati v 15. stoletju (l. 1464. v Orvijeku po prizadevanju Pija II.)

Tako je pokazal Bog, kako tisti, ki zavoljo njega vse zapusté, druge bogatijo. Molímo za redovnike, spoštujmo in branimo jih, in bodimo jim hvaležni!

Dr. J. Krek.

Druga postna nedelja.

I. Jezus Kristus v sv. Rešnjem Telesu: II. Jezus Kristus v sv. Rešnjem Telesu ponižan in zaničevan.

Jezus pa je sam sebe v nič storil.
Fil. 2, 7.

Kaj zanimivo je življenje sv. Aleša! Ta svetnik je bil doma v Rimu in je živel v petem stoletju. Njegovi stariši so bili premožni in visocega stanu. Zato so želeli, naj bi bil tak tudi sin Aleš. Ponujali so mu v zakon zeló bogato nevesto iz imenitne rodovine. Toda Aleš se je močno branil. Pa vse ni nič pomagalo, stariši so že določili dan, kdaj naj bo poroka in svatovščina. — Dan poroke pride, Aleša pa ni bilo nikjer! Oče hitro pošlje ljudi na razna pristanišča, celo v Azijo in Afriko iskat sina. Obljubi tudi veliko svoto onemu, ki bi ga našel. Pa bilo je zastoj; preteklo je pet, deset let, — toda o Alešu ni bilo ne duha ne sluha.

Čez več let pride nek berač v hišo Alešovih starišev. Bil je zeló ogorelega, rujavega obraza in bolj čudno je govoril. Pravil je, da je videl sina Aleša tam na Jutrovem nekje, pa Alešovi

stariši mu niso nič kaj verjeli. Prikupil se je berač posebno poslom, zato so prosili gospodarja, naj ga obdrži v hiši ter mu odkáže prostor ali v hlevu ali pod stopnicami. Berač si je izvolil za svoje prebivanje prostor pod stopnicami. Ves dan je tu angeljsko pobožno molil, čudovito voljno prenašal vse zaničevanje in poslom kaj rad pomagal za košček kruha. Nihče ni vedel, kdo je, in odkod je prišel.

Predno je umrl, prosil je, naj pride k njemu hišna gospodinja. Toda ona ni hotela priti, ker ga ni marala videti. — Berač je umrl — in glejte! najedenkrat zapojó sami od sebe zvonovi po Rimu, otroci in posli pa so klicali: »Svetnik je umrl!« ter kazali ljudem tje pod stopnice. Celo mesto je drlo skupaj; celó papež in kardinali so prišli ter se veselo čudili, samo hišna gospodinja je stala vsa potrta. Zvedelo se je namreč kmalu, da ta berač, za katerega ona ni nič marala, ki ga je hotela že tolikokrat zapoditi, ni bil nihče drugi, nego — Aleš, njen sin.

Dragi v Kristusu! Aleš je zapustil vse očetovo premoženje, katero bi bilo njegovo, in je živel več let pod stopnicami kot neznan in zaničevan berač; nihče ni vedel, da je on sin bogatih starišev. Kdo bi se ne čudil njegovemu ponižanju? — Bolj, kakor Alešovemu, čuditi se moramo ponižanju Jezusa Kristusa v svetem Rešnjem Telesu. Sv. Aleš je bil sin bogatih in imenitnih starišev, on pa je popolnoma skrnil to imenitnost: kazal se je v podobi berača. Jezus Kristus je Sin nebeškega Očeta, Stvarnika sveta; naš Odrešenik je veličastni Bog, pred katerim se trese nebo in zemlja; angeli ga molijo in hudobni duhovi trepetajo pred njim, toda v sv. Rešnjem Telesu je On popolnoma skrnil svoje božje veličastvo: kaže se ljudem le v neznatni podobi belega kruha. Na tej podobi s telesnimi očmi ne vidimo vsemogočnosti božje, nikakega nebeškega sijaja, nobenega bogatega spremstva, temveč samo neznatno kruhovo podobo. Bolj se Bog pač ni mogel ponižati; bolj pač ni mogel zatajiti in skriti svojega božjega veličastva! In prav to, kako je Jezus Kristus 1. ponižan in 2. zaničevan v sv. Rešnjem Telesu, je predmet današnjega govora. Naj bi nas te resnice ogrele, da bi Zveličarja v sv. Rešnjem Telesu toliko bolj ljubili in častili.

I. Sv. apostol Pavel pravi, da je Jezus Kristus samega sebe že s tem v nič storil, ker je podobo hlapca na se vzel (Fil. 2, 7), t. j. človek postal. Kaj hočemo še-le reči, ako vidimo, da je na-se vzel podobo kruha? Tako povprašuje sv. Alfonz. V sv. Rešnjem Telesu vidimo Kristusa bolj ponižanega, kakor na križu. »Na križu«, pravi

sv. Tomaž Akvinski, »se je Kristus tako ponižal, da je bil videti samo kot nezmožen človek; božja natora je bila popolnoma skrita; toda v sv. Rešnjem Telesu ga pa še kot človeka ne vidimo, temveč samo v neznatni kruhovi podobi«. Sv. Aleš se ni mogel tako ponižati, četudi je postal berač, kakor se je ponižal Jezus, ki je v sv. Rešnjem Telesu skrnil svojo človeško in božjo natoro.

Prva čudovitost tega zakramenta je torej v tem, da je v njem popolnoma skrita, takorekoč na videz uničena — Njegova božja vse mogočnost. Druga čudovitost je Jezusova pokorščina, katero nam kaže v tem zakramentu.

Sv. Pavel pravi, da je bil Jezus *pokoren svojemu Očetu do smrti na križu* (Fil. 2, 8). Toda v najsvetejšem zakramentu kaže večjo pokorščino: tu je pokoren celó ljudem — mašnikom. Na mašnikovo besedo zapusti On veličastvo svojega Očeta ter pride na oltar pri povzdigovanju. Mašnikom pa ni samo jedenkrat — *do smrti* — pokoren, temveč pokoren jim bo do sodnega dné pri vsaki sveti maši. Ko je bival Jezus na zemlji v človeški podobi, bil je pokoren samo dvema osebama: Mariji in sv. Jožefu, toda v sv. Rešnjem Telesu je pokoren tolikim ljudem, kolikor je mašnikov na zemlji, in pokoren jim bo do sodnjega dné. Pokoren jim je ne samo pri sv. maši, da pride na njih besedo z nebes, temveč še drugače. V sv. Rešnjem Telesu On ostane, kakor ga mašnik položi; dá se postaviti, kamor ga hoče mašnik; dá se v monštranci izpostaviti ali v tabernakelj zapreti; dá se nositi po ulicah in v hiše; pri sv. obhajilu pride k vrednemu in nevrednemu, grešniku in pravičnemu. Grem, kamor hočejo *in nič ne ugovarjam* (Iz. 50, 5), govori po preroku.

Dragi v Kristusu! Tolika je Jezusova pokorščina in toliko Njegovo poniževanje! Sv. Aleša poniževanje pod stopnjicami je trajalo le nekaj let, toda Jezusova skritost in ponižnost v svetem Rešnjem Telesu bo trajala do sodnjega dné.

Povprašati se pa moramo: zakaj se je naš Bog ponižal do podobe belega kruha? Zakaj je neki skrnil svoje božje veličastvo? Zato je skrnil naš Zveličar svoje božje veličastvo, da bi se mu ljudje bližali z večjim zaupanjem. On hoče, da pridemo k njemu. Saj nas je vabil in nas še vabi rekoč: *Pridite k meni vsi!* Toda, vprašam, kdo bi se mu upal bližati, ko bi bil tu pričujoč v vsem svojem božjem sijaju? Mojzes se ni upal pogledati v obličje božje, zakril si je obraz; sv. Martin se je tresel po vsem životu, ko je stopil v kako cerkev, kjer je bilo sv. Rešnje Telo;

zavedal se je, da tu prebiva vsemogočni Bog, ki ga bo kedaj sodil. Kakó bi si mi upali stopiti pred njega, ako bi tu kazal vse svoje božje veličastvo? Da bi se mu torej bližali brez strahu in z večjim zaupanjem, vzel je na-se neznatno podobo kruha.

Zakaj pa še? Zato, da bi ga mogli zauživati ter se ž njim združiti pri sv. obhajilu. Zauživati ga pa moremo le, ako je pričujoč v kruhovi podobi. Iz tega spoznamo, koliko ljubezen ima Gospod do človeštva! On je videl, da se človeštvo brez njega ne bo moglo rešiti; zato mu ni zapustil samo svoje vere, svojih nauk, zapustil je človeštu tu na zemlji tudi samega sebe; hoče se pri sv. obhajilu najtesneje združiti z njim. In da bi bilo to mogoče, moral je vzeti na-se podobo kruhovo.

O ptici pelikanu se pripoveduje, da si v sili, ko ne more nikjer dobiti hrane za mladiče, odpre s kljunom na prsih žile, iz katerih potem mladiči pijejo kri, da ostanejo pri življenju. Tu v tabernakelju je pravi pelikan. Da mi ne umrjemo na duši, da ne zapademo večni smrti, da se sredi skušnjav in zapeljevanj ne pogreznemo v globočino pregreh, zapustil nam je svojo lastno kri in meso. In kdor rad in vredno zauživa sveto Telo in sveto Kri, bo živel in umrl v posvečujoči milosti božji, in ohranil si duhovno življenje.

Sv. Peter Alkantara pravi, da ni nihče v stanu popisati, koliko ljubezen ima Jezus do one duše, ki je v stanu posvečujoče milosti božje. Vez ljubezni mej Gospodom in njo naj bi se nikdar ne pretrgala; zato je zapustil ta zakrament, namreč samega sebe na svetu, da bi se duša gotovo vedno nanj spominjala ter ga zauživala. Tu zauživamo tedaj Boga samega! — Mislimo si, da bi bil najrevnejši župljan za smrt bolan in bi ne imel nikogar, ki bi mu stregel. Prišli bi pa sami sv. Oče iz Rima k njemu, pomagali bi mu, prinašali jedila, postiljali posteljo in ga umivali. Ali bi se ne čudili vsi temu? Še čez tisoč let bi se pisalo po knjigah, kakó daleč se je ponižal ta ali oni papež. In vendar, kaj so sveti Oče nasproti Jezusu Kristusu! In kaj se zgodi pri sv. obhajilu? Ta neskončni, vsemogočni Bog pride k vsakteremu izmeji nas, ne samo nam streč, temveč se z nami v podobi kruha najtesneje združit.

Kaj pa hočemo mi storiti? — Ker se je iz čiste ljubezni do nas ponižal in prebiva v najsvetejšem Zakramentu, hočemo ga pogosto moliti, radi prejemati ter ne živeti v smrtnem grehu, temveč hitro se spovedati. — Kdor ga pa zdaj noče spoznati v svetem

Rešnjem Telesu, spoznal ga bo jedenkrat gotovo. — Še le po smrti onega berača so spoznali, da je bil sv. Aleš. Kako so se pač posli in stariši začudili in zavzeli, ko so začeli zvonovi peti, papež in kardinali in drugo ljudstvo pa skupaj prihajati.

In ko bodo sodnji dan zapele angeljske trobente, ko bodo zvezde padale z neba, ko bo solnce otemnelo in zemlja se tresla, takrat šele bodo vsi ljudje zvedeli — kdo je bila sv. hostija in zakaj je bil Jezus v njej tako ponižan; tedaj se bodo vsi oni tresli in zdihovali, kateri sv. Rešnjega Telesa niso častili in ga ljubili, zlasti pa oni, ki so Zveličarja v tem zakramentu onečastovali in oskrunjevali.

II. Dragi v Kristusu! Človeku se same groze ježé lasje, ako pomislimo, kako nekateri onečastujejo sv. Rešnje Telo, in kako Bog to mirno gleda in trpi! Ne bom popisoval, kako nekateri zaničljivo in bogokletno govoré o sv. Rešnjem Telesu. Ne bom razlagal, kako se mnogi vpričo njega nedostojno obnašajo, mu ne skazujejo nikake časti, kako ga zopet drugi nevredno in božjeropno prejemajo. Ne bom pravil, kako so mnogi tatovi oskrunili sv. Rešnje Telo s tem, da so ulomili v tabernakelj, raztresli svete hostije, dragoceno monštranco pa prodali; zlasti ne bom natančneje razlagal, kaj delajo zlasti prostozidarji s sv. Rešnjim Telesom in kako, res prav satansko sovrašтво kažejo do sv. hostije — vsega tega, pravim, ne bom popisoval, zato ne, ker nočem žaliti vašega vernega srca, katero ima še veliko spoštovanje do te največje skrivnosti naše sv. vere. — Opomnim le čudovite prizanesljivosti in potrpežljivosti Gospodove v tem zakramentu! Pri zadnji večerji je že naprej videl vsa ta razžaljenja in nehvaležnost ljudij; lahko bi se bil odtegnil vsem oskrunjevanjem, nobeden krivoverec bi ga ne bil teptal, nihče božjeropno ne prejemal — nihče ne preklinjal. Lahko bi se bil naš Zveličar odtegnil vsemu temu, ko bi ne bil sv. Rešnjega Telesa postavil. Toda potem bi pa ne imeli prvega sv. obhajila, ne neizmerne tolažbe v sv. popotnici, potem bi pa ne imeli onega studenca, iz katerega zajemamo vso moč in tolažbo. Torej njegova ljubezen do nas je storila, da je kljub tem razžaljenjem ostal v tabernakelju in da bo tu vstrajal do konca sveta. Njegova ljubezen je bila močnejša, kakor človeška hudobija, ki ga je hotela že davno odpraviti iz cerkvâ.

Vi pa, dragi v Kristusu, bote sedaj, ko ste spoznali, kako ponižan in zaničevan je naš Gospod v sv. zakramentu, njega toliko bolj

ljubili in toliko bolj častili. Ta Bog je naš najbolj dragocen zaklad, naša najslajši tolažba, najčistejši radost, — On je središče in vir naše vere, našega upanja, naše ljubezni, našega poguma, vse naše navdušenosti. Ta Bog v sv. zakramentu privabi toliko kristijanov v cerkve k altarjem, On jih toliko odloči od svetnega hruma, da zapusté svet in gredó v samostan, On oslajša duhovnu njegovo težavno službo. Ta Bog v sv. zakramentu daje moč osivelemu starčku, razveseljuje srce nedolžnega otročiča; On potolaži žalostnega, s sladkostjo napolni veselega; On osreči skesanega grešnika in ohrani pobožnega častitelja. Pred tem Bogom — tako ponižanim in zaničevanim v sv. zakramentu — se vklanljajo kralji in cesarji, od njega prejemajo svojo čast škofje in duhovni, pred njim klečé sv. Oče ter si prosijo potrebne modrosti za vladanje sv. cerkve. — Temu Bogu služi vsa umetnost, služi vsa narava, in tudi za nas je ni večí sreče, kakor da smo blizu zraven njega, se naravnost ž njim pogovarjamo, mu odkrivamo svoje srce ter združeni z vsemi nebeškimi trumami kličemo: Sveti, sveti, nad vse sveti — bodi češčen, moljen, hvaljen vekomaj! Amen.

— k.

2. Marijino srce — srce dobre matere: II. Marija — mati ljubezniva.

Pri meni je vse upanje življenja
in čednosti. Sirah. 24, 25.

Človeka na potu življenja mnogokrat obiščejo razne tuge in nadloge, križi in težave; pridejo mu pa tudi dvomi, na katero pot bi krenil, ali kako bi se odločil. Tedaj je treba iskati dobrega sveta. In če je človeku Bog ohranil najdražjo osebo na svetu, dobro mater, hiti tudi vsak najpreje in najhitreje k njej. Ljubeče materino srce mu po svoji najboljši moči dá najboljši svet. — Ravno v tem razodeva svojo ljubezen, da svojemu otroku najboljši svetuje. Vendar človeška mati ne more dati otroku vselej najboljšega sveta. Toda zaradi tega ni treba žalovati, imamo pa v nebesih boljšo mater, ki nam more in tudi daje najboljši svet, namreč blaženo Devico Marijo. Ona je, ki nam v vseh okoliščinah najboljšo svetuje ter nam ravno s tem skazuje svojo največjo ljubezen, zato se po pravici imenuje *mati ljubeznjiva*. Iz tega naj vas uči moj današnji govor, ki naj v vas vneme ljubezen do te najboljšo matere, da z veseljem sprejmete njen najboljši svet.

Velika je bila stiska ubogih gostov na ženitnini v Kani Galilejski, ko jim je pošlo vino. To njih zadrego je zapazila blažena Devica Marija in ljubezni polno usmiljeno materino srce je bilo takoj pripravljeno pomagati. *Vina nimajo*, reče svojemu ljubemu Sinu, gostom na ženitnini pa dá najboljši svet z besedami: *Karkoli reče moj Sin, to storite*. In tako je povzročila prvi čudež, ki nam je neminljivi dokaz ljubezni njenega materinega srca. In kar je tedaj storila, kakor je tedaj pomagala svatom iz zadrege, to dela tudi še dandanes. — V vseh okoliščinah in zadregah nam ta najboljša mati pomaga z veseljem, s svetom in dejanjem. — Kaj lepo je tega učil sv. Frančišek Saleški svojo učenko sv. Frančiško Šantalsko, rekoč: »Delo prave ljubeče matere je, da svetuje in pomaga, in to stori toliko raje, kolikor pobožnejša, kolikor boljša je. Ako na to mislite, ne bo vam treba v prihodnosti mene vprašati, kje vam je iskati dobrega sveta v svojih dvomih in dušnih zadevah, ker veste, da je vaša najboljša mati Marija.« — »Čudno je, piše sv. Bonaventura, da krščanska duša toliko časa omahuje v dvomih, ko trst na vodi, ko vendar ve, da nam naša nebeška mati ne deli samo dobrot, ampak nam tudi svetuje v vsaki potrebi. «Zato so tudi vsi njeni pravi otroci pri nji vedno iskali sveta, tako sveti Alojzij, sv. Ignacij Lojolanski in drugi. In zato jo tudi imenuje sv. cerkev: *Mater dobrega sveta* — ter za njo uporablja besede sv. pisma: *Pri meni je svet*.

Ako pa je ona v vsaki stiski in zadregi pripravljena nam skazati isto ljubezen, kakor gostom v Kani Galilejski, je pa zlasti še pripravljena dober svet dati v najhujši stiski, namreč v grehu. — O grešnik, ti si zlasti v največjem pomanjkanju, v največji stiski in zadregi. Kako lepo in ginljivo je to tvojo stisko opisal gospod v priliki o zgubljenem sinu, ki je zapravil svojo doto, poslednjič pa bi se bil rad nasitil z luščinami, ki so jih svinje jedle, pa nihče mu jih ni dal in je moral lakoto trpeti. — In v tej tvoji stiski se zlasti nate ozira ljubeče materino srce in te opominja, ti svetuje — da te morda gane in spokori. In kateri svet pa daje grešnikom Marija? Kakor je nekdanj svetovala gostom na ženitnini: *Vse, karkoli vam poreče, to storite* — isto kliče tudi ubogemu grešniku. In kaj Jezus pravi ubogemu grešniku? Ali mu ne kliče onih ginljivih besedij: *Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, če pa na svoji duši škodo trpi?* Jedno je potrebno, rešiti svojo dušo. In to je tudi svet dobre matere, blažene Device Marije. Kakor je nekdanj Natan zaklical Betsabeji, materi Salomonovi,

tako kliče nebeška mati grešniku: *Zdaj tedaj pridi, prejmi svet od mene, — Reši svojo dušo!* In mar ni to najboljši svet: *Reši svojo dušo?* Je-li katero bolj imenitno opravilo? Če je duša rešena, rešeno je vse; ako je pa duša zgubljena, zgubljeno je vse. — *Kako menjo bo dal človek za svojo dušo?* kliče nam Gospod, kajti več je vredna kot vse drugo. Duša je podoba nebeškega Očeta, katero je on, največji umetnik, vstvaril. Ako pa je podoba toliko več vredna, kolikor imenitnejši umetnik jo je naredil, koliko je tedaj vredna naša duša! Ako hočeš vedeti, koliko je vredna tvoja duša, glej na sv. križ in poslušaj sv. Avgušтина, ki ti kliče: »Ako hočeš vedeti ceno svoje duše, pomisli, da jedinorojeni Sin božji, Bog sam, ko jo je hotel odrešiti, ni zanjo dal zemlje, niti morja, niti človeka, niti angelja, ampak svojo lastno kri.« »Cena naše duše je Kristus«, pravi ti sv. Bernard, in ves prevzet kliče sv. Hilarij: »Toliko veljaš, toliko je vredna tvoja duša, kot sam Bog«. O kolika cena, kolika vrednost! In sam Gospod ti je pokazal v prilikah neskončno vrednost tvoje duše, tako v priliki o dobrem pastirju, o pastirju, ki pusti devetindevetdeset ovac ter gre jedno zgubljeno iskat. Koliko je vredna tvoja duša, uči te sv. apostol Pavel, ki je bil sam pripravljen darovati svoje zveličanje, — ako bi bilo mogoče — za zveličanje duš. — Istega nas uči Mojzes, ki je želel zbrisan biti iz knjige življenja, samo da bi rešil svoje ljudstvo. Zlasti pa te v tem lahko prepriča tvoj največji nasprotnik, hudobni duh. Gospodu je ponujal cel svet z vso njegovo lepoto in krasoto. Res čuditi se more človek, koliko si on prizadeva za duše. Njemu noben trud ni prevelik, nobena reč predraga, da bi le dušo pridobil. In kar duši daje še posebno veliko vrednost — je to, da imaš samo jedno. Ako je ta zgubljena, je vse zgubljeno.

Kako lep, kako dober je torej svet najboljše naše matere, ki nam svetuje rešiti svojo dušo, ki je najdražja stvar na svetu. — Kako hvaležni bi bili človeku, ki bi nas s svojim svetom hotel rešiti velike zgube, kako radi bi spolnili njegov svet! Kaj bi tedaj ne poslušali sveta najboljše svoje matere, ki nam v svoji dobri materini ljubezni deli tako dober, jedini pravi svet?

Za časa Ludovika XVI. je živel na Francoskem nek stotnik. Zvest in udan je bil svojemu posvetnemu kralju, na večnega pa je popolnoma pozabil in ga večkrat z grehi žalil. Ko je nekaj let tako živel, zapustil je svojo vojaško službo ter se nastanil v Benetkah. Tu si je pridobil veliko zaupanja, tako da so ga meščani poslali v neki zadevi kot poslanca v Rim. Tu obišče, ne iz pobožnosti, ampak radovednosti največjo cerkev Matere božje. Ni

prišel, da bi molil, a najedenkrat ga obidejo neka posebna čutila; spoznal je svoje žalostno življenje, svoje pregrehe in hudobije. Solze oblijejo njegovo obličje, ves ginjen pade na kolena pred podobo blažene Marije ter po dolgem času zopet moli. — Ves skesan obljubi svoji nebeški materi, da se bo poboljšal, kar je tudi storil. Zapustil je svet ter šel v samostan služabnikov Marijinih, kjer je umrl v sluhu svetosti.

Brez pravega namena, le bolj iz radovednosti je prišel ta mož k Mariji, svoji nebeški Materi. — Že dolgo je Marija z žalostjo iskala svoje zgubljeno ljubo dete, a ni ga mogla najti, a sedaj, ko pride k njej, opominja ga zopet, mu prigovarja ter v svoji materini ljubezni svetuje: *Reši svojo dušo*. In zmagala je njena ljubezen, k nji se je zopet povrnil ter v njenem naročju, v njeni službi ostal zvest do konca.

Moj dragi grešnik, glej, isto ljubezen je skazovala in še skazuje tudi tebi tvoja najboljša nebeška mati. O koliko časa te morda že išče in čaka, kolikokrat te je že opominjala, svarila in ti klicala: *Pridi moj sin — sprejmi moj svet, reši svojo dušo*. In ti si preslišal glas ljubeče matere! Mar hočeš to tudi sedaj storiti? Mar hočeš to storiti v tem svetem času, ko ti posebno ona prigovarja po sv. materi katoliški cerkvi, da se po dobri velikonočni spovedi zopet povrneš na prava pota, da skrbiš za svojo neumrjočo dušo? — Glej, da ne bo prepozno. — *Danes, ko zaslišite njen glas, kličem ti s psalmistom, ne zapirajte svojih src, ampak zadovoljno sprejmi njen svèt, spolni ga, da se tudi ti lahko prepričaš, kako prav ima sv. cerkev, ko nanjo obrača besede sv. pisma: Kdor mene posluša, ne bo osramoten — in: Blagor človeku, ki mene posluša; pri meni je vse upanje življenja in čednosti*. Amen. J. Seigerschmied.

3. Kristusovo izpremenenje.

In se je izpremenil pred njimi.

Mat. 17, 2.

Kakor dober oče svoje otroke je vzgajal božji Zveličar svoje apostole. Ni jih samo učil z besedo, marveč tudi z dejanjem, in vsako resnico, katero je oznanjeval, je potrdil z vnanjimi znamenji. Otrok veliko lažje razumeva kako reč, če se mu pokaže, kot pa če se mu le opisuje. V dušnih in verskih stvareh so bili apostoli otroci. Zato jim je Jezus velikokrat v vidni podobi pokazal temeljne

nauke svoje svete vere. Posebno je pa to storil s svojim izpremenjenjem. Poglejmo: 1. kaj je nameraval Jezus s svojim izpremenjenjem in 2. zakaj si je izbral ravno Mojzesa, Elijo, Petra, Janeza in Jakopa za pričo svojega izpremenjenja.

1. Sv. Janez nam pripoveduje v svojem evangeliju (14, 3. 4. 5.), da je nekoč govoril Jezus svojim učencem mej drugim te-le besede: *Ko odidem in vam pripravim mesto, pridem zopet in vas vzamem k sebi, da boste tudi vi, kjer sem jaz. In kam jaz grem, veste, in pot veste.* Sv. Tomaž pa ni razumel teh besedij in v svoji odkritosrčnosti je dejal: *Gospod! ne vem, kam greš in kako moremo pot vedeti?* — S svojim izpremenjenjem je Jezus pokazal, kam gre. Povečičano njegovo telo je pričalo prihodnjo večno slavo njegovo. S tem je pa tudi pokazal, kaj čaka njegove učence, ko jih vzame k sebi.

Pot, katero je opisaval Kristus svojim apostolom in katero so sami ž njim vred skušali, je bila ozka in trda: pot trpljenja in zaničevanja, pot preganjanja in silovite smrti. To jih je strašilo. Jezus je po svojem vstajenju naravnost dejal učencema na potu v Emavs: *Ali ni bilo potrebno, da je Kristus trpel in tako šel v svojo čast?* Sv. Pavel in sv. Barnaba sta ravno v tem potrjevala duše učencev v Listri, Ikoniji in Antijohiji, *da naj ostanejo v veri in da moramo po mnogih nadlogah iti v božje kraljestvo* (Dej. ap. 14, 20. 21.). Da bi na poti trpljenja in nadlog potrdil sv. apostole, zato se je izpremenil. Spomin na njegovo izpremenjeno, veličastno telo jih je navdajal z veselim upanjem, da bo *Kristus premenil tudi njihovo revno telo, ker ga bo vpodobil svojemu častitljivemu telesu* (Fil. 3, 21.). Pri izpremenjenju se je slišal glas Boga Očeta: *Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam vse dopadajenje; njega poslušajte.* Tako se je oglasil Bog Oče tudi pri Jezusovem krstu. Jezusov krst pomenja zakrament sv. krsta in duhovno preropenje v božje otroke. Po posvečujoči milosti postanemo Kristusu podobni — posinovljeni otroci božji, toda še nepopolnoma. *Zdaj smo otroci božji; in ni še očitno, kaj bomo; vemo, da bomo, ko se prikaže, njemu podobni, ker ga bomo videli, kakoršen je,* pravi sv. Janez (I. Jan. 3, 2.). Popolna podobnost nas čaka še-le potem, ko se povečiča tudi naše telo. To pa pomenja Jezusovo izpremenjenje. Obakratni glas Boga Očeta velja tudi nam: *Ta, ki je krščen v Jordanu, je moj ljubi sin, toda tudi vsi tisti so nepopolnoma moji*

ljubi sinovi, ki so po svetem krstu prejeli posvečujočo milost. Ta, ki je izpremenjen na gori, je moj ljubi Sin in ž njim vred postanejo popolnoma moji sinovi vsi njegovi zvesti verniki, ko dosežejo po njem večno slavo.

2. Kristus je torej hotel s svojim izpremenjenjem pokazati svojo slavo ljudem in s tem v njih vneti željo po nji. K večni slavi more voditi le Kristus. Vanj se torej ozirajo ljudje pred njim in za njim — stari in novi zakon. V dokaz temu sta pri njegovem izpremenjenju dva iz starega zakona in trije iz novega. Odbrana sta ravno Mojzes in Elija: a) da zavrne tiste, ki so trdili, da je on Elija, ali Jeremija ali kateri izmed prerokov; b) da vname učence z gorečnostjo in pogumom; Mojzes se je pogumno ustavljal Faraonu, Elija pa Ahabu; c) da poda učencem za vzgled Mojzesovo krotkost in Elijevo gorečnost; č) da pokaže, da je Mojzesova postava, in da so preroki njega oznanjali. Sv. Petra si je pa izbral Jezus, ker je bil prvak apostolov, odločen za prvega papeža; svetega Janeza, ker je bil njegov najljubši apostol zavoljo deviške čistosti in sv. Jakopa, ker je med apostoli prvi zanj pretil svojo kri.

Pri sv. krstu smo bili tudi mi prerojeni v božje otroke. Prizadevajmo si, da te časti nikdar ne zapravimo z grešnim življenjem. Z molitvijo in z dobrimi deli si služimo večno slavo, da kedaj postanemo popolni sinovi nebeškega očeta. Amen.

D. J. Krek.

Praznik sv. Jožefa.

I. Kako je sv. Jožef dosegel toliko čast in svetost?

Pravični bo cvetel kakor palma,
kakor ceder na Libanu bo rasel.

Ps. 91, 13.

Pravični bo cvetel kakor palma, kakor ceder na Libanu bo rasel. S temi besedami se začne pristop v današnjo sv. mašo. Palma, ki od 30 do 100 čevljev visoka zraste in do dvesto let traja, prezalo drevo v jutrovih krajih, je s svojim zmiraj zelenim vrhom podoba stanovitne in obilne sreče. Ravno tako tudi ceder, ki je zlasti podoba moči. Psalmist hoče s to primero reči: Pravični je poln duhovne moči in uživa neminljivo, stanovitno srečo.

Kako primerno obrača sv. cerkev te besede sv. pisma na velikega svetnika današnjega praznika, na sv. Jožefa! Saj je

ravno sv. Jožef tisti pravični evangeljski mož, kateri vživa že blizu devetnajst sto let ono stanovitno in preobilno srečo, ki si jo je pridobil v življenju s svojo duhovno močjo, to je s svojimi čednostmi, v katerih je cvetelo njegovo življenje.

O egiptovskem Jožefu, ki je bil po božji previdnosti predpoda našega sv. Jožefa, pravi sv. pismo: *Prirastni sin je Jožef, sin prirastni* (I. Mojz. 49, 22.). S tem hoče reči sv. pismo, da se je Jožef, sin očaka Jakoba, jako odlikoval ter povzdignil memo svojih bratov. Iz vodnjaka potegnjen se je povzdignil na podkraljevo mesto v Egiptu. Nove zaveze Jožef pa se je od tesarja povzdignil do moža Marijinega, do rednika Sina božjega, do varuha sv. Družine in zavetnika cele katoliške cerkve. Zato bi lahko rekel z besedami egiptovskega Jožefa (I. Mojz. 41, 52.): *Bog mi je dal rasti v deželi svojega uboštva.*

Kako pa si je sv. Jožef pridobil toliko čast? Kako je dosegel toliko svetost? Na to vam dam odgovor v današnji pridigi v slavo sv. Jožefu.

1. Sv. Jožef se je tako visoko povzdignil prvič z voljnimi trpljenjem in modro molčečnostjo. Po poroki s prečisto Devico Marijo je razvidel sv. Jožef, kaka sprememba se je izvršila z Marijo. Ker pa je bil toliko pravičen, da ni hotel natolcevat in ne tožiti, in je vedel, da je po judovski postavi na tako nezvestobo postavljena smrtna kazen s kamenjem, namenil si je Marijo skrivaj zapustiti ter tako svojo globoko žalost in trpljenje na tihem prenašati. Pa to namero mu prepreči angelj Gospodov, ki se mu prikaže v spanju z nebeško tolažbo, da bo Mariji dan Sin po moči sv. Duha ter ima sv. Jožef božjo Družino prevzeti v svojo skrb. Pa ravno iz tega mu nastane novo trpljenje. Zakaj po postavi dospevši čez nekoliko mesecev v Betlehem ne najde po tako daljnem potu prenočišča za Mater božjega Sina. Za to trpljenje in skrb je bil sicer pozneje oveseljen po treh Modrih, toda nova žalost se mu napové, ko ima rešiti Jezusovo življenje z nočnim begom v daljni Egipt. Ondi sicer učaka, da umrje grozoviti Herod, toda na judovsko zemljo prišedši izvé s strahom, da vlada v Judeji njegov kruti sin Arhelaj. Pa zopet ga potolaži angelj ter mu veli iti v Galilejo, da je sv. Družina varna pred preganjalci. Toda pozneje se mu dvanajstletni Jezus izgubi, tretji dan ga še-le najde ter se vesel vrne ž njim v Nazaret.

Sv. Janez Zlatoust vse to premišljajoč vsklikne: »Bog je življenje pravičnih skupaj stkal s čudnimi spremembami sreče in nesreče.« In pri preroku Izaiju (38, 12.) se bere izrek kralja Ecehija: *Življenje mi je odrezano kakor tkalcu.* V tkanini ne gredó vse niti v jedno mer, ampak so nekatere naravnost potegnjene, druge pa so od strani počez vdelane, in tako nastane vse polno križev. Tako je tudi Bog pretkal življenje pravičnega z veselimi in žalostnimi dnevi, s preobilnimi križi. Videli smo, da je bil sv. Jožef vsled tega tako rekoč veden potnik od jednega kraja do drugega, od veselja do žalosti in od žalosti do veselja. Pa znal je vse to trpljenje prenašati voljno, popolnoma udan v voljo božjo. Zato se sedaj sveti v nebeškem kraljestvu v škrlatu in zlatu.

In, kar sv. Jožefa dela še posebej krepostnega, je, da je znal o pravem času *m o d r o m o l č a t i* ter hotel iz velikodušne ljubezni do svoje žene rajši sam veljati za beguna, kot pa njo spraviti v slabo ime in nesrečo. Zato je zaslužil, da mu je Bog sam poslal angelja — tolažnika.

2. Sv. Jožefa življenje cvete tudi v natančni *p o k o r š č i n i*. Ako je sv. Jožefu rekel angelj, naj ostane doma, ostal je; ako mu je rekel: *béži, bežal je s sv. Družino.* Ako mu je poslanec božji ukazal bežati v Egipt, k tujim ljudem, k malikovalcem, ki so razun tega Jude tudi črtili, ni rekel: »Meni se zdi vsa zadeva nekoliko prenevarna in zelo dvomna. Še nedavno si mi rekel, da *bo odrešil svoje ljudstvo od njih grehov*; sedaj pa še samega sebe ne more rešiti iz nevarnosti« (Janez Zlatoust). Sel je rednik božjega Sina brez obotavljanja v Egipet in ostal je ondi, dokler mu ni angelj ukazal vrniti se. In ko mu angelj to veli, napoti se sv. Jožef urno v Judejo in potem na povelje angeljevo v domačo deželo. Nikoli ni ugovarjal, nikoli se ni izgovarjal in nikoli se ni pritožil, da je izgubil svoje imetje vsled naknadnega povelja božjega. Bog ga je zavoljo njegove točne pokorščine *počastil pred kralji in mu je dal povelja do svojega ljudstva, ter mu je pokazal svojo slavo*, kakor ste slišali v današnjem berilu obrnjene te besede na sv. Jožefa.

3. Dalje pravi Sirah v današnjem berilu: *Zavoljo njegove zvestobe in krotkosti ga je posvetil, in ga je izvolil izmed vsega človeštva.* Glejte, tu je poleg krotkosti, vdanosti v voljo božjo, o čemur smo slišali že prej, imenovana tudi nadaljna čednost: *č i s t a z v e s t o b a*, v kateri se je lesketalo življenje sv. Jožefa. Bil je rednik Jezusov in varuh Matere Božje. Sv. Bernard pravi: »Gotovo je bil to zvest in moder hlapec, katerega je Gospod postavil to-

lažnika svoji Materi in rednika svojemu Sinu (Brev. dan. ber. 6.). Pač se more reči o sv. Jožefu, da je bil velikoveč služabnik Kristusov in njegove Matere, kakor oče njegov in njen mož! To je v podobi naznanjeno že v visoki pesmi (6. — 2.), kjer stoji zapisano: *Moj ljubi se pase med lilijami*. Lahko se reče: Jezusa obdajata čisti ženin Marijin, sv. Jožef, in prečista Devica in Mati Marija, dve snežnobeli liliji. In kakor je egiptovski Jožef imel v svojem varstvu žitnice ne za-se, ampak za vse ljudstvo, tako je čuval Jožef nove zaveze *živi kruh, ki je prišel iz nebes* ter vzel na-se meso iz prečistega telesa Marijinega, in ohranil ga je sv. Jožef sebi in vesoljnemu svetu (Prim. brev. 6. ber. danes.). Zato nam sedaj govori Bog, kažoč na poveličanega sv. Jožefa v nebesih, z besedami svetega pisma (I. Mojz. 41, 55): *Pojdite k Jožefu, in karkoli vam on poreče, storite*.

Kako velika je po vsem tem sv. Jožefa čast, oblast in svetost v nebesih! Pobožni Jan. Gerson kliče: »Kako veliko sme vendar biti zaupanje v sv. Jožefa! Kako velika je njegova moč, nam pomagati! Zakaj, ako prosi mož ženo, oče sina, je to ukaz! Sv. Jožef pa je mož božje Matere, je krušni oče božjega Sina; torej doseže vse v nebesih. Ako prijatelj v življenju želi česa od prijatelja, ukaže mu, in ako ukaže, sili ga na to. Sv. Jožef pa je več kot prijatelj Kristusov, ako torej česa želi od njega, je kakor bi mu ukazal, in ako mu ukaže, je tako rekoč, kakor bi mu napravil neko sveto silo. Vse te pravice pa si je pridobil s svojim voljnim trpljenjem na zemlji, svojim modrim molčanjem, svojo natančno pokorščino in zvestobo.

Zatorej, kristijani, v vsaki nadlogi radi pribežimo k sv. Jožefu, bodisi v dušnih ali telesnih težavah. Saj je znano, da se sv. Terezija hvali, kako je ona velike in čudne reči, dà, vse prejela po sv. Jožefu, in da jo je Marija sama na to navedla. Zato je ona karmelitski red tako prenovila in zboljšala ter je sv. Jožefu v čast postavila več cerkvâ in kapel. Priporočujmo pa se, ljubi moji, sv. Jožefu posebno za srečno zadnjo uro, katera je odločilna za našo celo večnost.

Neki irski duhovnik piše v misijonskem listu l. 1893.: V borni hišici južne Afrike je ležal mlad mož, kateremu je bila smrtna sodba zapisana na čelu. K njemu pridem po silno težavnih in nevarnih potih 150 angleških milj daleč, gnan po božji previdnosti. Moj prihod neizrečeno razveseli bolnika, njegova upadena postava

se skloni v postelji in ginjenega srca zakliče: »O sv. Jožef, saj sem vedel, da mi pošlješ še pred smrtjo mašnika, ki mi bode stal na strani ob moji zadnji uri!« »Kaj hočete s tem povedati o svetem Jožefu?« vprašam ga redovedno. Na to mi bolnik kratko to-le pripoveduje:

»Ko sem bil še majhen deček doma na Irskem, učili so me moja pobožna mati, naj vsak dan molim jeden Očenaš v čast sv. Jožefu s pristavkom: »O sv. Jožef, sprosi mi srečno zadnjo uro!« Jaz tudi nikdar in noben dan nisem opustil te molitvice. Vojska s Kafri me je peljala v Afriko, ko sem bil jedenindvajset let star. Predno sem zapustil irsko domovino, šel sem še jedenkrat v vojaški obleki k svoji stari materi, da se poslovim od njih. Ko sva se ločila, so mi še rekli: »Nikar ne pozabi moliti v čast sv. Jožefu!« Odšel sem in se vojskoval s Kafri. Ko je bila vojska končana, bilo mi je prosto vrniti se domov, ali ostati v naselbini. Ostal sem tukaj in bivam tu že nekaj let. V cerkev nisem mogel, tudi sv. zakramentov nisem prejemal, ker je bil najbližnji mašnik takrat v mestu Kap — 500 milj oddaljen; pa sv. Jožefu v čast sem zmiraj molil. Slišal sem pred kratkim, da smo dobili katoliškega misijonarja 150 milj od tod. Akoravno sem bil že bolehen, napotil sem se k njemu upajoč, da bom vendar zopet opravil spoved ter prejel sv. obhajilo. Ko pridem v duhovnikovo stanovanje, povedo mi, da ste šli na misijonsko potovanje in da se morda še-le čez mesec dnij vrnete. Čakal sem tam teden dnij, potem pa se vrnil nazaj domov. Včeraj sem prišel, za smrt bolan, — in glejte, danes mi pošlje sv. Jožef duhovnika.«

V srce me je ganilo bolnikovo pripovedovanje, pravi misijonar. Spovem ga in ostanem čez noč tam. Drugo jutro mašujem v bolnikovi sobi ter mu podelim sv. zakramente za umirajoče. Kmalu na to umrje. Zadnja molitev njegovih umirajočih ustnic je bila: »Sv. Jožef, sprosi mi srečno zadnjo uro! — Amen. Val. Bernik.

2. Telesno delo.

Jožef, Davidov sin.

Mat. 1, 20.

Današnji praznik je v posebnem pomenu praznik sv. katoliške cerkve. Vsa cerkev je namreč izročena varstvu tistega pravičnega moža, v čegar varstvu je bil včlovečeni Bog sam. Posebej je ta praznik — kranjske dežele praznik, ki časti v sv. Jožefu svojega nebeškega zavetnika. Prav posebno je pa današnji dan praznik vseh delavskih stanov, vseh tistih, ki si s telesnim delom služijo svoj kruh. T e s a r je bil tisti, ki ga danes časti ves katoliški svet. S trudapolnim delom je preživel sebe in sveto rodbino. Ž njegovo častjo je združena tudi čast in vrednost telesnega dela.

1. Telesno delo se je pred Kristusom zaničevalo. Aristotel, Plato, Cicero so trdili, da telesno delo ponižuje človeka. Zato so imeli pagani sužnje, — ki so jih imenovali »glasna orodja«, da so namestu njih delali. Po Kristusu se je to vse izpremenilo. Jezus sam je delal pri svojem redniku, njegovi apostoli so delali. *Dre lastnosti ima človeško delo vtisnjeni po natori, namreč da je osebno, ker je delavna moč združena z osebo in popolnoma lastnina tistega. ki jo rabi; v njegovo korist je dana; dalje, da je potrebno* (Leon XIII. o del. vprašanju 17. maja 1891). Telesne in vnanje stvari pridobiva delo in je zato potrebno, naj se že izvršuje na polju ali v delavnicah. Od nikoder drugod, kot iz dela delavskih stanov, — kmetov, roko-delcev, delavcev — se ne rodi bogastvo v državah (Ravno tam). Kristus je povzdignil človekovo osebnost in zato je povzdignil tudi delo in obnovil zavest, da je potrebno. *V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh, (I. Mojz. 3, 19.), delo svojih rok boš užival (Ps. 127, 2.).* Te resnice so se bile že pozabile. Kristus jih je obnovil. Kako težko so umevali pagani ta nauk, vidimo pri Tesaloničanih, katere je moral sv. Pavel tako strogo opominjati! *Prizadenite si, da bodeite pokojni in se držali svojega opravila in delali s svojimi rokami, kakor smo vam zapovedali (I. Tes. 4, 11.). — Ko smo pri vas bili, smo vam to zapovedovali, da kdor noče delati, naj tudi ne je. Slišali smo namreč, da med vami nekateri nepokojno živé, nič ne delajo, ampak se s praznimi rečmi ukvarjajo. Tem in takim zapovemo, in jih prosimo v Gospodu Jezusu Kristusu, naj v miru delajo (II. Tes. 3, 10. 11.).*

2. Kristusova vera pa ne ukazuje samo dela in ne uči le, da je samo na sebi, ker je osebno, velike vrednosti, marveč je tudi sladí in lajša. Težava pri delu je kazen za greh. Grešniki smo vsi ljudje. Zato naj vsak, ki telesno dela, obrne svoje težave za pokoro, z delom naj moli! — Delo varuje pred grehom. Lenoba je vseh grdob grdoba. Komur se ne ljubi delati, je poln hudobij. *Postopanje veliko hudega nauči, pravi sv. pismo (Sir. 33, 29.).* Delo krotí našo poželjivost. *V vseh rečeh se skazujmo božje služabnike v trudih (in laboribus = v trudapolnem delu), v čujanju, v postih (II. Kor. 6, 4, 5.).* Delo poboljšuje. *Kdor je kradel, naj ne krade več, temveč naj rajše pridno dela s svojimi rokami, kar je dobro, da bo imel kaj podeliti potrebnemu (Ef. 4, 28.).*

Pred Kristusom niso imeli delavski stanovi nobene časti. Kristus jih je počastil, ker je sam hotel veljati pred svetom kot tesarjev sin. *Ali ni ta tesarjev sin?* so zaničljivo vpraševali

Nazarenčani (Mat. 13, 55.) Pred Kristusom pa kmet in delavec tudi ni imel nobenega veselja pri svojem delu. On je šele naučil ljudi, kako naj se telesno delo poduhovni in obrača za nebesa. Naš čas je v mnogih ozirih podoben času pred Kristusom. Vedno bolj se širi nevera. In ž njo raste tudi zaničevanje in zatiranje delavskih stanov, revščina in uboštvo na jedni, razkošno bogastvo na drugi strani. Množi se pa tudi želja po brezdelnem, lagodnem življenju. Kje je rešitev? Drugod ne, nego da se svet zopet vrne h Kristusu in njegovim naukom.

Priporočimo danes vse delavske stanove varstvu svetega delavca - tesarja, Jožefa, naj se jim vrne izgubljena čast in vrednost, naj se pa tudi pri njih vtrjuje veselje in v Kristusovi veri vneti spokorni, Bogu posvečeni duh pri delu.

Dr. J. Krek.

Tretja postna nedelja.

I. Jezus Kristus v sv. Rešnjem Telesu: III. Jezus Kristus in Judež Iškarjot.

Jezus pa mu je rekel: Judež! z poljubom izdajaš Sinú človekovega?

Luk. 22, 48.

Znana vam je žalostna zgodba o nehvaležnem Davidovem sinu Absalomu. Dolgo časa je delal na to, da bi vrgel s prestola svojega očeta ter sam vladal. Zbral je slednjič veliko vojsko ter se vzdignil zoper lastnega očeta. Lahko si mislimo, kako je moralo to boleti kralja Davida.

Tudi Davidovi vojaki so se zbrali v skupno vojsko, da bi branili svojega kralja pred Absalomom. Toda David svoje vojske ni hotel voditi; vojakom ni dal nikakega povelja, kako in kje naj se vojskujejo zoper Absaloma; skratka, nič se ni menil za boj. Samo za jedno reč je skrbel; samo jedno povelje je dal vojakom, rekoč: *Prizanesite sinu Absalomu!* Vojaki so dobro vedeli, kako želi kralj rešiti Absaloma; vedeli so, da mu to povelje prihaja prav iz srca, zato se res nihče ni upal umoriti Absaloma; vojskovodja Joab sam ga je moral prebosti s sulico. — Absalom je bil premagan; zbežal je na mezgu, ter se vjel za svoje dolge lasé na neki hrast, kjer je obvisel, in kjer ga je Joab tudi prebodel. — David pa se je vračal v Jeruzalem kot zmagovalc, vse ljudstvo

je bilo veselo, samo David ne! Tri dni in tri noči ni ne jedel ne pil od same žalosti. Žaloval je namreč po sinu Absalomu in sicer tako močno, da je večkrat klical: *Absalom, moj sin! Moj sin Absalom! da bi bil pač jaz umrl mesto tebe!* Torej žaloval je po onem sinu, ki ni bil vreden, da ga je nosila zemlja! — Umreti je hotel ter rešiti onega, ki mu je stregel po življenju. Zaradi tega je bil Joab že nevoljen in je rekel jezno: *Ti, o kralj, ljubiš one, kateri te sovražijo!*

Predragi v Kristusu! Kdo bi ne občudoval velike ljubezni Davidove do tako hudobnega sina? Še sedaj bi ga bil rad rešil; ker ga pa ni mogel, je jokal za njim!

Kakih tisoč let pozneje vidimo v Jeruzalemu družega kralja, kateri je bil iz Davidovega rodú, in ki je imel veliko hujše sovražnike in veliko večjo ljubezen do njih, kakor David. Kakšen pa je bil ta kralj? Najmogočnejši in najmodrejši, kar jih je bilo kdaj na zemlji. In vendar je živel zelo revno; dobil je žuljave roke vsled neumornega dela po noči in po dnevu; solnce mu je opeklo obraz, ker je hodil od kraja do kraja. Kaj pa je delal? Pomagal je svojemu ljudstvu, kjer je mogel; sam je rekel, da je na svetu, da drugim streže, ne da bi se mu streglo. Zato ni čudo, ako ga je ljudstvo ljubilo ter se trlo okrog njega.

Ta kralj je imel tudi svoje služabnike, svoje spremstvo. A to niso bili bogati, učeni, sloveči možje, temveč preprosti ribiči in rokodelci. Spremstvo njegovo je bilo revno, kakor kralj sam. Te svoje zveste spremljevalce, bilo jih je dvanajst, je kralj močno ljubil; z njimi skupaj je jedel, pil in spal; skratka, žalost in veselje, križe in dobrote je delil z njimi. Zato ni čudo, ako so ga tako močno ljubili, da so bili pripravljani zanj celo umreti. *Življenje in smrt damo za-te*, so govorili; *kam hočemo od tebe iti?* so nadaljevali; tebe ne zapustimo, pri tebi ostanemo, tako so govorili in storili.

Samo jeden izmed teh ga ni ljubil. Delal se je sicer, da ga ljubi, a vse je bila sama hinavščina; sovražil je svojega kralja, želel ga je spraviti s poti, in že se je dogovoril z njegovimi najljutejšimi sovražniki, določil kraj in uro, kdaj ga jim bo izdal. Za plačilo je prejel 30 srebrnikov. Predragi v Kristusu! že zdavnaj ste ugani, da ta kralj je Jezus, in izdajalec je Judež Iskarijot. Velika je bila Judeževa hudobija: Gospod ga je izbral za svojega apostola, nikdar mu ni nič žalega storil, temveč obljuboval še veliko plačilo onstran groba, ako mu ostane zvest; Judež pa

gré ter izdá svojega najboljšega Učenika njegovim najbolj zagriženim sovražnikom, da naj ga umoré. Kakor je tedaj trpel naš nebeški Učenik neizmerno notranjo žalost, tako trpi sedaj v sv. zakramentu. Pokazal vam bom neizmerno ljubezen Jezusovo in črno nehvaležnost Judeževo v I. delu, v II. delu pa brezmejno ljubezen Zveličarjevo v sv. zakramentu in neizmerno hudobijo božjeropnega obhajila.

I. Naš Gospod Zveličar je videl s svojim vsevidnim očesom vse črne nakane Judeževe; videl je nasledek Judeževega izdajstva, svoje strašno trpljenje in smrt na križu; videl je pa tudi nesrečni konec Judeževega življenja, zlasti pa večno pogubo, kateri naproti hiti. — Vse to, pravim, videl je božji Zveličar že naprej; in zdaj, kaj je storil? Ali je zapodil Judeža od sebe proč kot svojega izdajalca ter mu privoščil njegovo grozno nesrečo? Ne! Bolj mu je šla k srcu Judeževa nesreča, nego lastno trpljenje; skušal ga je še rešiti; pozabil je takorekoč na njegove črne nakane, samo rešil bi ga bil rad.

In kaj je vse poskusil v ta namen? Najprvo se je ponižal pred njim ter mu začel noge umivati. S tem globokim ponižanjem je hotel omeščati njegovo srce in ga pripraviti, da bi spoznal svojo hudobijo ter rekel: Tako dobrega Učenika, ki vé za moj naklep, pa se vendar ponižuje pred menoj, pač ne morem izdati sovražnikom v roke!

Ker to ni nič pomagalo, začel ga je opominjati z besedo, rekoč: *Jeden izmed vas me bo izdal; gorje tistemu človeku, po katerem bo Sin človekov izdan!* Judež je precej vedel, koga misli Gospod; drugi apostoli pa niso vedeli. In Jezus jim ni hotel imenovati izdajalca. Zakaj ne? Varoval je njegovo dobro ime! Če bi ga bil naznanil, čutil bi se Judež izdanega; apostoli bi bili hudi nanj in ne bilo bi nobenega upanja več za njegovo poboljšanje. Tudi še potem, ko so osupnjeni apostoli drug za drugim vpraševali: *Gospod, ali sem jaz?* — tudi še potem, pravim, ni hotel imena povedati; povedal ga je samo sv. Janezu; drugi apostoli pa niso še nič vedeli Tako, predragi! je Jezus varoval Judeževo dobro ime, samo da bi ga rešil.

Kaj je še storil? Postavil je zakrament sv. Rešnjega Telesa, ta največji zaklad naše zemlje. Nihče drugi ga ni bil vreden prejeti, nego samo Marija. A hotel se je dati vsem. Ali tudi Judežu?

Ali sme samega sebe dati nevrednemu? Mi stojimo, pomišljamo in gledamo, kaj bo Gospod storil... Poprej ga je opominjal in svaril, da bi sam odstopil od svojega črnega naklepa. A Judež ni maral. In glejte čudovito ljubezen Jezusovo do Judeža: obhajal je tudi njega, da bi pozornosti ne vzbudil, da bi ga ne izdal drugim apostolom. Dal se je zavžiti nevrednemu, da je varoval njegovo dobro ime, in da bi ga še rešil!

Pojdimo sedaj v duhu na Oljsko goro! — Jezus govori ondi svojim učencem: *Vstanite, pojdimo; oni, ki me bo izdal, je že blizu.* Še ne imenuje imena izdajalčevega, takó dolgo ga prikriva pred apostoli! In glejte! Judež se prikaže na čelu vse roparske druhal, ki je prišla na Oljsko goro loviti Jezusa z meči, kolmi, vrvimi in bakljami! — Izdajalec poljubi Zveličarja rekoč: *Pozdravljen bodi, Učenik!* In Gospod mu ne odreče hinavskega poljuba, ne pahne ga proč, da bi ga ne prestrašil, da bi mu ne vzel vsega zaupanja in upanja do odpuščanja. Prijazno ga nagovori: *Prijatelj! čemu si prišel, Judež, ali s poljubom izdajaš Sinu človekovega?*

Kdo ne bi občudoval čudovite ljubezni Jezusove do Judeža — izdajalca! Dá se mu poljubiti, četudi pozna njegovo hinavsko — hudobno srce; imenuje *prijatelja* svojega najhujšega sovražnika; ves čas varuje njegovo dobro ime; še le na zadnje imenuje izdajalca s pravim imenom; še le sedaj ga vsi apostoli spoznajo!

Vprašamo: zakaj neki je imel Jezus toliko potrpljenje z njim? Zakaj neki ga je toliko časa prikrival? Čemu neki ga ni precej zavrgel? temveč toliko časa tako ljubeznivo ravnal z njim? Samo zato, da bi ga pridobil in pripeljal na pravo pot! Kakor David Absaloma, tako je hotel rešiti Jezus Judeža; oba sta pozabila na storjene krivice; pri srcu jima je bila le sreča sovražnikova.

Ker David ni mogel rešiti Absaloma, je jokal za njim! Tako je ravnal tudi Jezus; ker je Judež ostal trdovraten ter šel od njega proč, ni storil Jezus družega, kakor milo, s krvavečim srcem je gledal za nesrečnim apostolom, za izgubljeno ovco. Sv. Katarini Emerih je bilo razodeto, da se je Zveličar ponudil nebeškemu Očetu, da hoče še več trpeti, samo da bi mogel rešiti Judeža! Kdo ne vidi tu čudovite ljubezni Jezusove? Kdo bi tu ne vskliknil z Joabom: *Gospod, ti ljubiš one, ki tebe sovražijo!*

II. Kakor Judež ravnajo oni, ki prejemajo sveto obhajilo nevredno, božjeropno. Prav tisto ljubezen, kakoršno je kazal in imel Jezus do Judeža, ima še dandanes do vseh ljudij v svetem Rešnjem Telesu. Vse se sicer na svetu spreminja, toda Kristus

ostane ravno tisti, včeraj in danes in na vekomaj. Kakor ob Judeževem času, tako bije še dandanes njegovo srce gorko za vse ljudi v sv. Rešnjem Telesu.

Zlasti kaže čudovito ljubezen do onih, ki ga božjeropno ali nevredno prejemajo.

Božji rop je velikanski greh. Božji rop stori, kdor prejme Jezusa v smrtnem grehu: bodisi, da je navlašč kaj zamolčal ter se po lastni krivdi ni spovedal kakega greha; bodisi, da se noče kesati storjenih grehov, ali nima trdnega sklepa in trdne volje varovati se smrtnega greha in priložnosti v greh.

1. Z božjim ropom se zgodi Jezusu velika nečast in veliko razžaljenje. Kristusu se stori smrtni greh, zato ne mara prebivati z njim skupaj v jednom srcu. Tebi bi se gotovo studilo, ako bi te kdo zaprl v kako jamo ali ječo, kjer leži na pol strohnjen mrlič. Večji stud, kakor ti pred takim truplom, ima Jezus pred smrtnim grehom. — In glejte, oni, ki prejme nevredno sv. obhajilo, tako rekoč oropa Jezusa, siloma ga vzame v svoje srce, kjer prebiva še smrtni greh, kamor Jezus ne pride rad. Kako razžaljenje je to za najsvetejšega Odrešenika! — Kakor je govoril Judežu: *Prijatelj, čemu si prišel?* tako govori isti Zveličar vsakemu takemu: *•Prijatelj, čemu si prišel? Torej v smrtnem grehu si, in me hočeš prejeti? Bolje bi bilo, da bi poprej umrl, predno storiš to hudobijo!«*

2. Božji rop je pa tudi velika nehvaležnost nasproti Jezusu. Pomislimo le to le: Gospod nam je dal samega sebe, gotovo je to največja dobrota za nas! Človek bi moral dan na dan Boga hvaliti za sv. Rešnje Telo. In mnogi še to dobroto rabijo v razžaljenje božje.

Nekega popotnika so roparji napadli, oropali in obesili. Slučajno pride nek trgovec mimo. Ko vidi, da popotnik še živi, odreže hitro s svojim nožem vrv, krepča reveža z vinom, ki ga je imel pri sebi, posadi ga potem za seboj na konja, da bi še dalje zanj skrbel. Ko pa opazi rešeni popotnik, da ima trgovec veliko denarja, zmakne mu na skrivnem nož in zabode svojega dobrotnika prav s tistim nožem, s katerim je njega rešil gotove smrti. Tako nekateri ravno sv. Rešnje Telo rabijo v to, da Boga še bolj žalijo. To mora zelo boleti dobrega Zveličarja.

Zoper imenitnega pogana Julija Cezarja se je zarotilo več meščanov, da bi ga umorili. Hrabro se je branil, ko so ga jeli napadati sovražniki z bodali. Tedaj pa zagleda najedenkrat mej nasprotniki Bruta, ki ga je sprejel kot svojega sina, očetovsko ga ljubil in z dobrotami obsipal. Ko ga zagleda, polasti se ga neiz-

merna tuga, in globoko užaljen pravi: »Tudi ti, moj sin?« In sedaj se ni več branil, zakril je svojo glavo in umrl.

Tako pravi tudi Zveličar: Tudi ti, moj kristijan, za katerega sem pretil svojo kri, katerega sem pri sv. krstu sprejel za svojega otroka, kateremu sem pripravil v nebesih srečno prebivališče, si med mojimi sovražniki? Da me ti tako žališ, to me boli.

In kako ravna Gospod s takimi, ki ga nevredno prejemajo? Ali jih kaznuje precej po storjenem božjem ropu? Ne! On potrpi z njimi, čaka njihovega spreobrnjenja, kakor je čakal Judeževega. On se dá položiti na nevredni jezik, kakor se je dal od Judeža izdati sovražnikom. Koliko je tacih — božjeropnikov! Tam kleči mladenič ali dekle, ki noče opustiti pregrešnega znanja in vendar prejme Gospoda! Tam je človek, ki noče povrniti krivičnega blaga, in vendar prejme Gospoda! Tam je tretji, ki po slabih knjigah in časopisih ruje zoper cerkev in duhovščino, hoče še nadaljevati to svoje pregrešno delo, in vendar si upa prejeti tistega Gospoda, ki je ustanovil cerkev in duhovščino. Torej — Gospod ne pokonča precej tacih grešnikov!

Pa tudi dobro ime se jim varuje; ni jih mogoče ločiti od onih, ki so Gospoda vredno prejeli. Tam kleči neskesan grešnik zraven skesanega, nič se ne ločita; tam kleči nedolžen otrok zraven spridenega mladeniča in hoče ostati v svoji hudobiji, ali Gospod ne dela razločka, gre k vsem jednako!

Vprašam sedaj, ali si morete misliti večje razžaljenje in večjo nehvaležnost, kakor se godi Jezusu Kristusu v sv. zakramentu z nevrednim obhajilom? Res, božji rop je toliko velik greh, da človeški jezik njegove hudobije ne more opisati. Zato pravi sveti apostol Pavel: *Kdor nevredno je in pije, si sodbe je in pije.* Res, neizmerno razžaljenje božje je božji rop, vendar ne toliko, da bi se ne dobilo odpuščanje. Poklekne naj tak grešnik k nogam križanega Jezusa, objokuje naj svojo hudobijo in očisti in prenovi naj se po resnični in odkritosrčni spovedi. Naj bo še tako velik grešnik, Bog se ga bo usmilil. Kakor je kedaj rajši jedel s ponižnimi grešniki, kakor pa s prevzetnimi farizeji, tako tudi sedaj nobenega bolj ljubeznivo ne sprejme, kakor skesanega grešnika, ki se spreobrne in se želi združiti z Bogom. Posebno sedaj je čas milosti, čas zveličanja! Nihče naj ne odlašča očistiti svoje duše, oprati je v krvi Jagnjetovi, da bomo vsi vredni zavživati nebeški kruh — Jezusa Kristusa Amen.

2. Marijino srce — srce dobre matere: III. Marija pribežališče grešnikov.

Kako bi mogla mati pozabiti svojega otroka?
Iz. 49, 15.

Ni ga menda v sv. evangeliju lepšega in bolj tolažilnega prizora, kot je oni, ki nam kaže zgubljenega sina, ko se vrača na svoj dom. Kakor lahko povzamemo iz besedij Gospodovih, je dolgo čakal oče svojega sina; ko se je sin približal domu, hitel mu je takoj nasproti. Pozabil je, kako ga je sin lahkomišljeno zapustil, koliko žalosti, koliko skrbi mu je povzročil, kako je zametoval njegove svête in nauke. Iz srca očetovega je zginila vsa jeza, vsa nevolja in le največje veselje napolnuje njegovo srce, ki se razodeva v solzah, s katerimi poliva svojega sina. — Vse je ljubeče očetovo srce pozabilo, vse odpustilo. — In v tem sreču nam je podal Gospod podobo svojega ljubeznipolnega usmiljenega srca, a podal tudi najlepšo sliko srca naše najboljše matere blažene Device Marije, ki tudi odpušča svojim zgubljenim otrokom, ako so se nazaj povrnili v svoj očetovski dom, v njeno materino naročje. — V ono srce je Marija, naša mati gledala in po onem sreču je vravnala svoje materino srce — in zato nam z veseljem odpušča, ako se k nji povrnemo z napačnih potov. Marija je v resnici pribežališče grešnikov, kakor jo kličemo v lavretanskih litanijah. In da se bomo pogosto k njej zatekali, v to naj pripomore moj današnji govor, katerega naj ona podpira s svojo milostjo.

Ne moremo se dovolj načuditi krotkosti in potrpežljivosti svetnikov, ki so radovoljno prenašali vsako zaničevanje, vsako krivico. Kako radovoljno so odpuščali svojim sovražnikom! Kako blagega srca je bil blaženi Henrik Suzo, pri katerem je zadostoval že prijazen pogled, da je človeku vse odpustil, naj si ga je kdo še tako hudo razžalil. O sv. Tereziji se celo pripoveduje, da jo je moral človek razžaliti, ako je hotel, da ga je ljubila. In komu ni znana krotkost sv. Frančiška Saleškega, ki je ravno z onimi, kateri so ga žalili, najljubeznivejše občeval in njim največ dobrot skazal? — Ako so pa že svetniki imeli tako spravljivo, tako krotko srce, kaj še le njih kraljica naša nebeška mati, blažena Devica Marija, ki jih je presegala kakor v časti tako tudi v čednostih in v svetosti? Ako so svetniki toliko radi odpustili,

koliko bolj smemo še le pričakovati od nje? In ravno v tem kaže svojo veliko materino ljubezen, svoje pravo materino srce.

Marija je najljubša hčerka nebeškega Očeta, hči pa je podobna svojemiu očetu. In v čem se nam kaže največkrat očetovo srce? Mar ne odpusti rado to srce? Ni-li usmiljeno? Kako usmiljen je nebeški Oče! Velikokrat nam sicer sv. pismo napoveduje ostro pravičnost nebeškega Očeta, velikokrat nam jo kaže v strašnih zgledih, a večkrat nam še oznanuje njegovo neskončno usmiljenje. Kolikokrat je izraelsko ljudstvo zapustilo Gospoda, a vselej mu je bilo odpuščeno, kakor hitro se je k njemu povrnilo. Hudo je bil padel kralj David, a komaj se je skesal svojega greha, že mu napove Natan odpuščanje nebeškega Očeta. — *O Bog miru* — kliče zato kraljevi pevec — *ti se ne jeziš in tvoje srce je pripravljeno odpuščati*. Komu niso znane besede Gospodove, kateri nam kliče po preroku: *Ako bi bili tvoji grehi rudeči kot škrlat, postali bodo beli kot sneg*. — Mavrico nam je postavil na nebo v dokaz svojega neskončnega usmiljenja. Ona naj bi nas opominjala neskončne ljubezni onega, ki radovoljno odpušča, ako se k njemu povrnemo. Toliko je usmiljenje, tolika je ljubezen očetovega srca. In njegova najljubša hčerka bi te ljubezni ne imela!

Marijino materino srce nam radovoljno odpusti, ker je srce dobre hčerke nebeškega Očeta, a tudi zato, ker je srce matere Jezusove, pri katerem se je učila usmiljenja. — Od rojstva do groba svojega ljubega Sina ni pač ničesar bolj imela prilike se učiti, kot ravno usmiljenja. — Iz usmiljenja do zgubljenih otrok nebeškega Očeta je prišel na svet, iz usmiljenja je šel v trpljenje, iz usmiljenja se je dal križati in v grob položiti. In svet ni spoznal te ljubezni, ampak za vso ljubezen ni imel družega kot nehvaležnost. Isti rod, zavoljo katerega je zapustil veličastno nebo in stopil na ubogo zemljo, katerega je tako ljubeznivo učil, kateremu je zdravil bolnike, isti rod ga je zaničeval, mučil in trpinčil in slednjič umoril. A za vse to žaljenje ni imel Gospod družega kot odpuščanje. *Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo*, tako je klical še v zadnjih trenutkih svojega življenja na križu. In zraven križa je stala naša nebeška mati, ona je gledala v to usmiljeno ljubeznipolno Srce, čegar ljubezen je že pri zibelki v jaslicah občudovala. Mar menite, da pri tolikem ognju ljubezni ni tudi njeno srce plamtelo v pravi materini ljubezni do nas? Marija je nevesta sv. Duha, ki je duh ljubezni in duh odpuščanja. V podobi belega goloba, ki je podoba krotkosti, prikazal se je sv. Duh pri

krstu Gospodovem. *Sprejmite sv. Duha*, rekel je Gospod svojim učencem, *katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni*. Odpuščanje grehov je torej delo sv. Duha, katerega nevesta je blažena Devica Marija. Komu pa je nevesta bolj podobna, kakor svojemu ženinu, kateremu je v vsi ljubezni vdana, v ljubezni, ki jednake ljudi združuje ali pa jednake dela? *Marija je bila napolnjena s sv. Duhom*, uči nas sv. Ambrož, zato je tako miroljubna, tako spravljliva, tako usmiljena. In isto nam pravi sv. Bonaventura, rekoč: »Ker si je sv. Duh materino srce Marijino izbral v svoje prebivališče, zato je to srce postalo skrinja mirú in sprave, postalo pravo materino srce, ki nam z veseljem odpušča.« — Sama Marija je to naznanila sv. Brigiti v besedah: »Oznanuj ljudem, da je moje srce podobno žareči peči, v kateri zgoré kakor predivo in se zgubé vsa razžaljenja in krivice.«

Toda čemu bi iskali še daljnih dokazov? Mar nam ne zadostuje samo i m e m a t e r e? Kje je materino srce, ki bi svojemu otroku ne odpustilo, naj bi še toliko hudega storil? Ako pa že odpušča pozemeljska mati, koliko bolj bo to storila še-le nebeška mati, najbolja vseh mater. A pri ljudeh se je včasih treba veliko truditi, da se nam odpusti, in še potem je treba marsikatero britko, ostro besedo preslišati. Ni pa tako pri Mariji. Njeno ljubeznipolno srce nam rado in vselej odpusti. S kolikor večjim zaupanjem se ji bližamo, toliko ljubeznivejše nas sprejme, toliko hitreje in raje odpusti. — In njeno oko ne kaznuje, njena usta ne grajajo, ampak kakor oče zgubljenega sina — tako ona z veseljem sprejme grešnika na svoje ljubeče, usmiljeno materino srce.

Pri neki romarski cerkvi Matero božje je služila pri cerkveniku razuzdana dekla. Ta dekla je morala vsak dan zjutraj in zvečer zvoniti. Ker je bila lena, ji je bilo vselej prezgodaj in prepozno. »Čakajte, vi romarji«, reče nekega dne sama pri sebi; »hočem vam Marijino podobo táko narediti, da ne bote več sem hodili, in jaz bom rešena zvonjenja.« Kaj naredi? V svoji predrznosti vzame svečo, stopi na oltar ter jo drži pod Marijinim obrazom, da je bil obraz ves črn in nos popolnoma zgorel. — Še jedenkrat se ozre na skazeno podobo ter smehljaje odide. A kmalu ji smeh poide. Komaj se vleže na posteljo, že začuti strašne bolečine v nosu, katerih ni mogla odpraviti. Vest jo sicer opominja, a ona jo potolaži, rekoč: »Saj ne bo družega kot nahod.« A bolečine postajajo vedno hujše. Vedno jo bolj in bolj peče, in v nekoliko dneh že ni mogla več bolečin prenašati. Gré k zdravniku, ki ji pové, da ima raka, ki ji s strašno hitrostjo razjeda obraz. Na vse mogoče načine jo je zdravil, a vse je bilo zastonj. — Ko vidi uboga reva, da ji vse

nič ne pomaga, se ji omehča srce, spozna svojo hudobijo, in vsa skesana se podá k Mariji. Noč in dan moli pred njeno podobo, očitno spozna svojo hudobijo in kazen. In mati, katero je tako zelo razžalila, katera jo je tako hudo kaznovala, sprejela je poboljšano dete in mu odpustila. Bolezen je pojenjala, rana se zacelila, a znamenje ji je ostalo; na obrazu je bila taka, kakor je naredila Marijino podobo.

Tako je Marija že premnogokrat pokazala, da je dobra mati, ki rada odpusti. Kaj bi se je torej bal, ko je vendar nisi toliko žalil, kot uboga dekla? Ako je njo ona takoj sprejela, ako ji je takoj odpustila, s koliko večjim veseljem bo še-le tebe sprejela? Zatorej se tudi ti po dobri velikonočni spovedi povrni nazaj k svoji materi, da tudi ti spoznaš, da ima Marija res materino srce, ki nam vselej rado odpusti. Spravljen z Bogom in z nebeško materjo boš prepričan o resnici besedij, katere sv. cerkev obrača na Marijo: *Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda. Amen.*

J. M. Selgerschmied.

3. Lakomnost.

Lakomnik, kar je malikovanje, nima dela v Kristusovem kraljestvu.

Ef. 5, 5.

Vsaka stvar, ki ni sama namen, ampak samo pripomoček k namenu, se po pameti sme želeti in pridobivati samo z ozirom na namen. Zato se mora želeti in pridobivati le po neki gotovi meri. Bolnik si želi zdravja. Zdravje je njegov namen. Zdravila, katere uživa, si želi le s tem namenom, da bi se ozdravil. Zato je mora uživati po pravi meri, sicer si sam škoduje. Ta resnica velja tudi v drugih stvareh, vzlasti pa za posvetno premoženje. Premoženje in bogastvo je samo pripomoček, da si človek ohrani časno življenje, in se sme torej želeti in pridobivati samo v toliko, v kolikor je potrebno. Kdor se v tem ne drži prave mere, in sega predaleč, se pregreši z nezumno ljubeznijo do imetja, ki se imenuje lakomnost. Ta je 1. sama na sebi grda in ima 2. ravnó tako grde hčere.

1. Sv. Pavel opisuje (Rim. 1, 28 — 32), kako daleč so zabredli stari pagani brez Boga, in pravi o njih, da so polni vse krivice, hudobije, nečistosti, lakomnosti. Lakomnost je torej grd greh. Nič ni hudobnejšega, kakor je skopuh. — Nič ni krivičnejšega, kakor

Ljubiti denar; zakaj tak ima tudi svojo dušo na prodaj, pravi modri Sirah (10, 9. 10.). Dandanes pa velja: denar je svetà vladar in res jih proda mnogo vse svoje poštenje in celo svojo dušo zavoljo nezmerne ljubezni do denarja in sploh do posvetnega premoženja. — Drugo poželenje polagoma z leti ponehava. Lakomnost je pa od dne do dne silnejša. *Lakomnik se ne nasiti denarja in, kdor bogastvo ljubi, ne bo imel sadu z njega* (Prid. 5, 9.). — S tem, da si človek pridobiva ali pridržuje več, kakor je prav in treba, greši proti bližnjemu. Posvetno premoženje je namreč tako, da ne moreta dva ob jednem ravno tiste reči jednako imeti. Če ima jeden preveč, ima gotovo drugi premalo. Lakomnost je torej krivična bližnjemu, ki mu manjka potrebnih stvari zato, ker lakomnik vse na-se spravlja. Ecehijel popisuje iz svojega časa *prvake* sredi ljudstva, *ki so kakor plen grabeči volkovi, da duše pogubljajo in lakomno po dobičku hlepijo.* (22, 27.) Ali nismo tudi mi opravičeni govoriti o takih volkovich, ki zatirajo nižje stanove in spravljajo milijone za-se, mej tem ko jih nebrojno strada ali komaj životari iz rok v usta?

Lakomnik greši proti samemu sebi, ker ne kroti svojega napačnega poželenja. Greši pa tudi proti Bogu, ker zavoljo časnih rečij zametuje večne. Zato pravi sv. Pavel, da je lakomnost — *malikovanje* (Ef. 5, 5.). kakor se namreč malikovalec priklanja pred solncem ali zvezdami, pred kamnitim ali lesenim malikom, tako se podvrgava lakomnik denarju. Denar postane njegov malik. Lakomnost je torej grda sama na sebi.

2. Grda mati ima tudi grde hčere: a) Lakomnik preveč tišči svoje premoženje. Revež iz lepa ne dobi pri njem darú. Trdost je torej prva hči lakomnosti. b) Lakomnik misli le na to, kako bi pomnožil svoje premoženje. Odtod izvira dušni nemir. c) Če lakomniku kaže, se tudi silovitosti ne ustraši. d) Tudi zvičajnost je doma v lakomnikovem srcu. d) Goljufija in kriva prisega sta tudi radi v spremstvu svoje matere.

Modri Salomon pravi: *Denarju se vse uklanja* (Prid. 10, 19.). Kjer velja ta beseda, tam gotovo ni več žive dejanjske vere. Mi vemo, da imamo samo jednega Stvarnika — Boga Očeta, jednega Gospoda — Jezusa Kristusa, jednega Posvečevalca in Odreševalca — sv. Duha. Samo njemu se klanjajmo. Denarju in posvetnemu premoženju sploh pa dajmo tisto mesto v svojih mislih, v svojem srcu, v svojih besedah in dejanjih, katero zasluži. Dr. J. Krek.

Praznik Marijinega Oznanjenja.

I. Marija — podoba pobožnega obhajanca.

Glej, spočela boš v svojem telesu
in rodila Sina, in imenuj njegovo ime
Jezus. Luk. 1, 31.

Prečudna je božja vsemogočnost, nerazumljiva božja ljubezen. Priča temu je zopet današnji praznik. Evangelist nam pripoveduje, da je Bog, ko so se dopolnili časi, poslal svojega nadangelja v Nazaret k devici Devici s sporočilom, da postane Mati Odrešenika svetá. Napové ji to z besedami: *Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila Sina, in imenuj njegovo ime Jezus.* In ko ji božji poslanec razloži način te skrivnosti, reče Marija: *Glej! dekla sem Gospodova; zgódi se mi po tvoji besedi.* V tem trenutku je *Beseda meso postala*, božji Sin je prišel po moči sv. Duha iz nebes v naročje Marijino ter vzel na-se človeško natoro. Vsi strmeči bi se skoraj vprašali: Ali je mogoče, da se neskončno vzvišeni, večni Bog, *Kralj kraljev in Gospod gospodovalcev* (I. Tim. 6, 15.) tako neizrečeno poniža, da se včloveči? Ali more ljubezen seči tako daleč? Ne dvomimo niti za las o tem, ker za to nam je neovržljiva priča božje razodenje.

Pa kaj se čudimo taki božji vsemogočnosti, kaj strmimo nad neizmerno ljubeznijo trojedinega Boga pri včlovečenju Jezusa Kristusa? Saj se tak čudež božje ljubezni v nekem oziru ponavlja dan na dan milijonkrat po širni zemlji. Ta isti Jezus, ki je prišel v naročje Marijino, prihaja tudi k nam pri vsakem svetem obhajilu. Sv. vera nas uči, da prejemo pri svetem obhajilu najsvetejše telo in predragoceno kri Sina božjega, našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zares »razumeti kdo je v stanu čudo, katero se godi?« Tudi ko bi imel angeljski razum ter bi premišljeval to skrivnost tisoč let in še dalje, ne bi ji prišel do konca. Sicer pa Gospod ne zahteva, da bi do dna prišli njegovi ljubezni, ampak hoče le, da svoje srce prav pripravimo, kadar ga želimo prejeti v sv. obhajilu. Veselo bi Jezus rad prebival v našem srcu in zapustil obilen blagoslov. Kako pa naj svoje srce za to pripravimo? Vzgleđ, podobo k temu nam dá Marija. Uči nas Marija današnji dan 1. kako prejmemo Jezusa, in 2. kakšen sad nam to donese. Marija — podoba pobožnega obhajanca, to naj nam stopi sedaj-le prav živo pred oči!

I. Da Jezusa vredno prejmemo, treba je, da ga po zgledu Marijinem prejmemo :

1. s čistim srcem. Prozorna, prečista se nam vidi vodena kapljica, kadar zlato solnce vanjo vtopi svoje žarke, a čistejše še je bilo srce Marijino. Bila je brez madeža izvirnega greha, pa tudi brez vsacega diha lastnega greha vse ure in vse dni svojega življenja, izvoljena posoda, da sprejme vase Sina božjega. Živela je sicer med svetom, a svet je ni mogel zmotiti, svet te bliščeče lilije ni mogel otemniti. »Njena čistost«, piše sv. Anzelm, »je bila taka, da se razun čistosti božje večja ne dá misliti.« Vedno je bila čista, modra, previdna v vseh svojih mislih, v vseh svojih željah, v svojem govorjenju in dejanju. Čistost njene svete duše odseva tudi iz današnjega evangelija. Bere se tu, *da se je prestrašila*, če tudi je zaslišala najodličnejše oznanilo. Njena ljubezen do svete čistosti se je vznemirila po prvih angeljevih besedah. Po divnem poslancu nebeškega dvora potem potolažena, sprejela je večno Besedo z najčistejšim srcem.

Da bi pač tudi mi vselej s prav čistim srcem prejeli presveto telo Gospoda našega Jezusa Kristusa! »Kadar«, opominja sveti Bernard, »pričakuješ kakega imenitnega gospoda, ali ni tvoja prva skrb, pomesti svojo hišo ter lepo očediti? In Kralj vseh kraljev, Gospod angeljskih trum pride v tvoje srce, ali je mar ne boš očistil ter ozaljšal? *Tvoji hiši se svetost spodobi, o Gospod! na večne čase*, kliče psalmist (92, 5.). In ta hiša je srce kristijanovo, ki se pripravlja za sv. obhajilo; to je prebivališče Najčistejšemu in Najsvetejšemu. Zato nam kliče apostol: *Kdorkoli tedaj bo nevedno jedel ta kruh, ali pil kelih Gospodov, bo kriv telesa in krvi Gospodove. Naj torej človek sam sebe presodi; in tako naj je od tega kruha, in pije od keliha* (I. Kor. 11, 27. 28.). »Kdor vedoma v smrtnem grehu prejme sv. obhajilo«, razlaga sv. Janez Zlatoust, »zadolži se tako, kakor bi se lotil same osebe Odrešenikove in prelival njegovo kri.« Zato, kristijan, ti je treba, da se poprej spoveš natančno, da se spoveš odkritosrčno in brez zvijač, treba ti je, da se skesaš svojih grehov iz dna srca zavoljo Boga že pred spovedjo, pri spovedi in zopet v trenutku, ko ti mašnik pokaže sv. Rešnje Telo.

2. Marijino srce pri spočetju božjega Sina je bilo tudi v e r n o. Njeni pobožni stariši so jo že v prvi mladosti podučevali v postavi božji, še holj pa je v njej delovala nebeška luč, ki je bila čez njo razlita, in v kateri je spoznala najglobočje skrivnosti božjega razodenja. In te skrivnosti je njeno srce sprejelo s tako zaupno vero,

da je prekosila v tem celó stare očake. To svojo vero razodene posebno danes. Angelj se ji prikaže, rekoč: *Sveti Duh bo prišel v te in moč Najvišjega te bo obsenčila*. Nikdar še ni bila tako globoka in nedosežna skrivnost svetu oznanjena, in vendar veruje Marija, in veruje neomajano ter naznani svojo vero z besedami: *Glej! dekla sem Gospodova; zgôdi se mi po tvoji besedi!* Za to njeno trdno vero je presveto Devico potem pohvalila njena sveta teta z besedami: *In blagor ti, ki si verovala, ker dopolnilo se bo, kar ti je povedano od Gospôda* (Luk. 1, 45.).

Zopet nam je Marija prelepa podoba, kako moramo tudi mi z vernim srcem prejeti Sina božjega v sv. obhajilu. Popolno moramo biti udani skrivnosti ljubezni Jezusove pri zadnji večerji. Tedaj, spolnujoč svojo leto poprej dano obljubo, je spremenil kruh v svoje pravo živo telo in vino v svojo pravo živo kri. Po njegovem povelju: *To storite v moj spomin se zgodi vselej pri sv. maši* ravno to z Jezusovimi vsemogočnimi besedami. Zavživa se torej v posvečenem kruhu pravi živi Kristus, s telesom in z dušo, z mesom in krvjo, po božji in človeški natori. Pač je način te skrivnosti nam nedoumljiv, ker velika je ta skrivnost, kakor včlovečenje Sina božjega v deviškem telesu Marijinem. Toda, če je presveta Devica verjela že besedi angeljevi, ali bi mar smeli mi količkaj dvomiti o tem, ki imamo za poroka besedo nebeškega Kralja? Zato njegov apostol naravnost vpraša Korinčane: *Posvečeni kelih, ki ga posvečujemo, ali ni vdeleženje krvi Kristusove? in kruh, ki ga lomimo, ali ni vdeleženje telesa Gospodovega?* (I. Kor. 10, 16.) In ravno na sv. obhajilo je Jezus navezal obljubo večnega življenja, rekoč: *Kakor je mene poslal živi Oče, in jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kateri mene je, živel zavoljo mene* (Jan. 6, 58.).

Bližaj se torej, pobožna krščanska duša, polna žive vere, angeljski mizi ter govôri gledaje sv. hostijo s sv. Tomažem Akv.: »Trdno verujem, da je v tem presv. zakramentu Jezus Kristus, pravi Bog in človek. Jaz te molim in hvalim Jezus, Bog in Zveličar moj!«

3. Marija je spočela Jezusa tudi s ponižnim srcem. Na najodličniši pozdrav, kar jih je svet kdaj slišal; na najjemenitiši pozdrav, poslan od Boga samega: *Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami*, na ta nebeški pozdrav, pravim, sporoči ponižna Devica nazareška nadangelju pohlevno: *Glej! dekla sem Gospodova; zgôdi se mi po tvoji besedi*. Ni se samoljubno razveselila Gabrijelovega pozdrava, ni menila, da je tak pozdrav plačilo

njenim čednostim, ni se zdela sama sebi prvo med vsemi svojega spola. V svoji ponižnosti je *mislila, kakšno bi bilo to pozdravljenje*, potem je še-le oddala svoj Bogu udani odgovor. Za toliko ponižnost jo je doletela največja, le pri Bogu mogoča čast, da je postala Mati Odrešenika sveta.

Po zgledu ponižne Device in Matere Marije pripravimo tudi mi ponižno srce za sprejem neomadeževanega Jagnjeta božjega! Zato radi preišljajmo, kdo je tisti, ki ga prejmemo, in kaj smo mi. On je Stvarnik, mi smo njegove stvari; on je Najvišji, mi smo le prah; on je Vsemogočni, mi smo slabotni; on je Vsevedni, naša vednost je površna; on je Najsvetejši, mi smo grešniki; on je od vekomaj, mi smo od včeraj; on je sam Gospod, mi vsi njegovi hlapci; on je življenje, mi smo trohnoba; on je vir vsega veselja in blaženosti, nas obdaja povsod nadloga in težava. Ali bi bilo mogoče, ko bi to večkrat preišljevali, da bi se čedalje bolj ne zavedali svoje nizkosti in božje visokosti? Ali bi bilo mogoče, da bi preišljajoč neskončno srečo in nedopovedljivo ljubezen božjo v sv. obhajilu ne klicali iz dna svojega ponižnega srca z evangelijskim stotnikom: *Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, temveč reci le s besedo, in ozdravljena bo moja duša?*

II. Kristijani! Ako tako prejemamo Jezusa po vzgledu Marijinem, veselili se bodo tega vselej sv. angelji, mi pa bomo prejeli obilen božji blagoslov. In kateri je blagoslov božji ali sad svetega obhajila?

1. Prvi sad sv. obhajila je ljubezen do Jezusa Kristusa. Od tistega trenutka, ko je Sin božji vzel na-se človeško naturo, bilo mu je Marijino srce udano z najsvetejšo ljubeznijo. In kolika je bila ta ljubezen? Mislimo si, da bi mogli ljubezen vseh mater, kolikor jih je na zemlji, zliti v jedno samo veliko srce, kolika bi morala biti ljubezen tega srca! In vendar bi še ne bila tolika, kot ljubezen Marijina do Jezusa. Dvignite se celó gori v nebesa nad angeljske zборе do serafov, katerih srca so ljubezni božje vsa plamteča, in celó ti blaženi duhovi, kakor piše pobožen mož, bili bi se mogli pri Mariji učiti ljubezni. Kar nam sv. pismo pové o Mariji, to nam ljubezen Marijino naznanja le od daleč. V vsem je imela Marija z Jezusom najožjo zvezo; njegovo veselje je bilo njeno veselje, njegova žalost njena žalost. Ljubezen jo pelje po križevem potu za trpečim Zveličarjem in celó na goro Kalvarijo pod sv. križ, kjer stoji žalostna Mati, dokler njen Sin zadnjikrat ne zdihne, dokler mrtvega ne vzame na svoje naročje.

Ljubezen do Jezusa bodi torej tudi prvi sad sv. obhajila. In kako naj se razodeva? Razodevaj jo, kristijan, s tem, da se vsemu temu skrbno izogiblješ, kar žali srce Odrešenikovo, to pa je zlasti smrtni greh. Kaži, kristijan, svojo ljubezen s tem, da prvi zdihljej zjutraj obrneš vselej k Jezusu, in zopet dan skleneš v imenu Jezusovem. Razodevaj svojo ljubezen s tem, da rad poslušáš božjo besedo, besedo večnega življenja, ter spoštuješ namestnike Kristusove, ki lomijo kruh življenja ter skrbé za zveličanje neumrjočih duš. S kratka, kakor je rekel Jezus: *Kdor moje zapovedi ima, in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi* (Jan. 14, 21.).

2. Drugi sad je ljubezen do bližnjega. Prvo dejanje, ki ga nam navede sv. evangelij po spočetju Jezusovem, bila je pot Marijina k teti Elizabeti, *kjer je ostala okoli treh mesecev* (Luk. 1, 56.). Cerkveni učeniki pravijo, da je nesla božji blagoslov v hišo Caharijevo ter stari Elizabeti šla pomagat. Ljubezen do bližnjega je torej ganila Marijo, da je zapustila tiho sobico v Nazaretu ter *jadrno šla v goré* (Luk. 1, 39.) k svoji postarni sorodnici. Njena ljubezen do bližnjega pa je rastla od dne do dne. Razodela jo je v tempelju takrat, ko se je z Jezusom na rokah izjavila pripravljeno, darovati ga za odrešenje človeškega rodu, če tudi ima meč presuniti njeno srce. Razodela se je njena ljubezen do bližnjega v Kani pri ženitnini, ko jo je skrbela zadrega ženinova in nevestina. Razodevala je svojo ljubezen po Jezusovem vnebohodu do zapuščenih apostolov in do prvih kristijanov. In sedaj jo razodeva v nebesih s svojimi mogočnimi priprošnjami dostikrat na prečuden način. Kakor je bila po besedah sv. Bernarda Marija na zemlji nad vse skrbna za zveličanje sveta, tako po trditvi sv. Germana tudi v nebesih razun Jezusa Kristusa ni noben bolj skrben za nas. Ona je sedaj v nebesih to proti svojemu Sinu, kar je Sin proti nebeškemu Očetu, srednica je pred božjim tronom za nas. Zato jo pozdravlja sv. Cerkev dan na dan po sv. maši: *Češčena, Kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše.*

Sad našega sv. obhajila bodi tudi ljubezen do bližnjega po besedah apostolovih: *Glejmo jeden na drugega, da se med seboj vnemamo k ljubezni in dobrim delom* (Hebr. 10, 24.). Zlasti naj se vsak prizadeva, da se ohrani, ali kjer ga ni, da se naredi krščanski mir med sosedi, po hišah, po vaseh. Krščanski mir je predhodnik božjega blagoslova.

3. Tretji sad sv. obhajila bodi ljubezen do križa. Kakor je bila vzvišena čast, ki jo je Marija danes prejela od Boga, tako

je bila tudi bolestipolna. Sv. evangelij nam že nekaj pové o tem, in cerkveni učeniki se kar nič ne obotavljajo trditi, da toliko še nikdar ni trpela kaka človeška duša, kakor kraljica mučencev. Tako pravi n. pr. Rihard od sv. Viktorja, da je ni bolečine, ki bi se primerjala z Marijino. Sv. Bernardin Sijenski celó tako-le trdi: »Marijine bolečine so bile tako velike, da bi, ko bi se razdelile med vse stvari, ki morejo trpeti, vse precej pomrle.« Pač ji je Duh božji razodel, koliko bo trpela zavoljo Jezusa, in vendar je privolila v svoje mučeništvo. Nebesa so čula njen odgovor, Sin večnega Očeta je stopil v naročje prečiste Device, in od tega trenutka je pripravljena križ sprejemati iz božje roke ter voljno nositi.

Tudi kristijan po sv. obhajilu pokrepčan, mora voljno sprejemati križ iz roke Gospodove ter se truditi svoj križ zlagati s križem Jezusovim in bolečinami žalostne Matere božje. Se veseliti bi se imel, da je vreden piti iz keliha trpljenja, ki sta ga poprej pila Jezus in Marija.

Na Mariji imamo torej najlepšo podobo, kako se imamo bližati angeljski mizi in kakega sadu moremo in moramo od tega pričakovati. Čisto bodi vselej naše srce, verno bodi in ponižno, da dozori v njem trojna sveta ljubezen: Ljubezen do Jezusa, do bližnjega in do križa. Ta ljubezen nas popelje slednjič k tisti večni ljubezni, v kateri se trojedini Bog daje zavživati svojim izvoljencem v družbi Marijini in svetih angeljev od vekomaj do vekomaj, kamor je pripeljala med neštetimi drugimi tudi pobožno nuno Marijo Angelo.

Plemenita po rodu in duhu je živila med svetom silno spodbudno. Njeno jedino hrepenenje, njeno največje veselje je bil presveti zakrament altarja in pogostno sv. obhajilo. Da bi mogla v popolnši meri to doseči, vstopi v samostan, kjer po vrlo prestani poskušnji razodeva toliko sveto vnemo, da ji dovolijo vsak dan prejemati sv. obhajilo. Ko pa dotična predstojnica in kmalu za njo tudi spovednik sestre Marije Angele umrje, dovolijo ji novi predstojniki samo na 14 dnij pristopati k mizi Gospodovi. Toda odslej začne bogoljubna nuna vidno hirati, ker je ločena od Njega, ki je vsa njena sreča, vsa sladkost. A nikakor ne more odjenjati, da bi ga prav pogostokrat pred tabernakelj ne hodila molit. Ondi jo dobé nekikrat nezavestno. Prednica jo dá prenesti v bolniško sobo ter poskrbi, da bi jo prevideli za smrt. Tedaj pa s tresočim glasom nagovori Marija Angela svojo prednico tako-le: »Častita mati! Vaša hči zapade tej bolezni in kmalu je ne bo več med živimi. Ne odrecite mi samo jedne milosti, za katero vas prosim. Dolgo časa že

sem koprnela po tem prelepem dnevu, ki me ima vekomaj združiti z ženinom moje duše tam gori v onem presrečnem bivališču, kamor se dvigajo vse moje želje, vsi moji zdihljeji. Ta dan se je približal. Neskončno usmiljeni Bog se mi bo dal v sveto popotnico. Dà, ta vsega češčenja vredni Bog, ta Bog ljubezni pride k svojemu otroku, k svoji umirajoči nevesti, da jo potolaži ter pokrepča. Častita mati! Prosite Vsemogočnega vi in naj molijo tudi moje tovarišice, da pošlje svoje svete angelje k meni, ki me s svojimi nebeško pobožnimi navdihi pripravijo za tako lep praznik. Prosite predobrega Boga, naj ga njegovi prečisti angelji tu sprejmejo, ko pride k meni, naj ga častljivo obdajajo ter molijo, kakor na nebeškem dvoru. Pa še nekaj bi vas prosila. Ukažite, da se pot, po kateri pride k meni Jezus, Kralj večne slave, moj in vaš ženin, pa soba, v kateri se bo ločila njegova nevesta s tega svetá, potrese s cveticami. Vse te želje spolnijo ginjene nune tej angeljsko čisti duši. Klečé prejme sv. popotnico polna nebeške ljubezni in srečne pobožnosti. Kmalu ji postane hujše in s podobo križanega Zveličarja v roci zdihne zadnjikrat zvečer ob 7. uri. Pod njeno obleko najdejo dvojni napis: *Zavoljo Jezusa živim; zavoljo Jezusa umrjem.* Amen.

Val. Bernik.

2. Zakaj je angelj oznanil Mariji Odrešenikovo rojstvo?

Tisti čas je bil angelj Gabrijel od Boga poslan k Devici. Luk. 1, 26.

Danes obhajamo spomin tistega najsrečnejšega dné za človeški rod, ko je Beseda meso postala. K ubogi devici v malem galilejskem mestecu Nazaretu je poslal Bog svojega angelja, ki ji je oznanil, da bo Odrešenikova mati. Marija je bila po svojem dostojanstvu kot božja mati višja od vseh angeljev; saj se po pravici imenuje *kraljica angeljev*. Zato jo je tudi angelj, ko je prišel k nji, spoštljivo pozdravil: *Češčena Marija*. — Vendar je bilo primerno, da je sveto novico o Gospodovem včlovečenju prinesel angelj na svet.

1. Angelji so *služabni duhovi v strežbo poslani zavoljo tistih, kateri bodo prejeli delež zveličanja* (Heb. 1, 14.). Zato jih je Bog pošiljal ljudem, kadar je hotel naznaniti kak svoj važen sklep. Angelji so poročali patrijarhom božjo voljo, po angeljih je prejel Mojzes božjo postavo, angelji so se prikazovali prerokom. Angelj Gabrijel — *božja moč* po naše — iz vrste nadangeljev, je bil izbran, da oznani Cahariju rojstvo sv. Janeza, ki je imel pripravljati pot Odrešeniku. In ravno ta nadangelj — *božja moč* — je oznanil

Mariji, da pride na svet najvišja moč sama, *Kralj kraljev, in Gospod gospodovalcev*. (Skr. raz. 19, 16.)

2. Eva, naša prva telesna mati, je bila zapeljana po hudobnem duhu v kačji podobi, po pogubljenem angelju. Marija je druga Eva — naša duhovna mati. Dobri, Bogu zvesti angeljski prvak ji je prinesel novico, da je ona tista žena, ki bo strla kači — hudobnemu duhu, glavo (I. Mojz. 3, 15.) Hudobni angelj-zapeljivec je navdal Evo z napuhom, obetajoč ji, da postane kot Bog. Dobri angelj Gabrijel je našel devico, ki je iz same ponižnosti in pokorščine stopila v najtesnejšo zvezo z Bogom, in postala božja mati.

3. Angelji nimajo telesa. Najčistejši, deviški duhovi so. Zato tudi najbolj ljubijo in časté pri ljudeh prelepo čistost in devištvo. *Živeti v telesu nekako brez telesa, ni pozemeljsko, marveč nebeško življenje*, pravi sv. Hijeronim (Serm. Assumpt. 5.). Devištvo je torej angeljem sorodno, zato se tudi imenuje angeljska čednost. Primerno je bilo torej, da je najčistejšo človeško stvar, devico Marijo, pozdravil čisti nebeški duh. Deviška sramožljivost matere Marije je bila tolika, da se je celó angeljeve prikazni prestrašila. Angelj Gabrijel se ji je namreč prikazal v telesni podobi in sicer zato: 1. ker je oznanjal včlovečenje nevidnega Boga; zato je tudi sam — nevidni duh — vzel na-se vidno podobo, in 2. ker je vidna podoba, ki jo gledamo z očmi, gotovejša, in jasnejša, kot to, kar gledamo samo s svojim umom.

Zahvalimo Boga današnji praznik za veliko milost včlovečenja božjega Sina!

Dr. J. Krek.

Četrta postna nedelja.

I. Jezus Kristus v sv. Rešnjem Telesu: IV. Jezus Kristus in sv. Peter.

Jaz ne poznam tega človeka.

Mat. 26, 72.

Za časa francoske revolucije so neko dobro, krščansko mater po krivem obdolžili zločinstva in obsodili na smrt. Peljali so jo na morišče. Med potjo sreča slučajno svojega najstarejšega sina, katerega je močno ljubila. Obrne se na stran in ga pogleda; ta pogled se je zdel rabeljem sumljiv; pozorni so postali na sina; sumničili ga kot sodeleznika pri hudodelstvu, prijeli ga ter hoteli z materjo odpeljati na morišče. Sina je spreletaval smrtni strah —

toda kaj stori? Dobro je vedel, da so to njegova mati in da so nedolžni; toda, da bi se rešil, začne glasno govoriti: »Jaz še ne poznam ne te babe; v svojem življenju je še nikdar videl nisem; prav ji je, da bo umorjena; gotovo je hudodelnica, tatica ali kaj družega!« Tako je glasno kričal — in mati je vse to slišala!

Predragi v Kristusu! Kaj menite, kaj je bolj bolelo ubogo ženo: ali to, da so jo po nedolžnem kot hudodelnico peljali na morišče — ali to, da jo je lastni sin tako grdo zatajil ter jo očitno sramotil kot tatico — tisti sin, katerega je ona najbolj ljubila? Živo si predstavite ta prizor in potem bodete nekoliko čutili srčno bolečino Jezusovo v onem trenutku, ko ga je ljubljeni apostol Peter zatajil. Nekoliko bodete tudi umeli žalost Jezusovo v svetem zakramentu, ako vidi, da ga ljudje žalijo in se ga celo sramujejo. To je tudi predmet mojega govora. V prvem delu vam razložim, koliko je trpel Zveličar, ker ga je Peter zatajil, v drugem delu pa pojasnim žalost Jezusovo, ki jo občuti v sv. zakramentu, ko ga grešniki žalijo in se ga sramujejo.

I. 1. Nobenega apostola ni povzdignil Jezus tako visoko, kakor Petra. Njega je določil za prvaka apostolov in za poglavarja sv. cerkve. *Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev*, mu je govoril. Še sv. Janeza, ljubljenca svojega, ni Gospod tako počastil in odlikoval. — Dalje je kazal Zveličar ravno Petru posebno *naklonjenost* ob raznih prilikah: učil je na morju iz Petrovega čolna; kadar je bil v mestu Kafarnavmu, prebival je in prenočeval v Petrovi hiši; kamor je šel, povsod ga je vzel s seboj. Vzel ga je seboj na goro Tabor, kjer se je vpricho njega spremenil; vzel ga je s seboj na Oljsko goro. Tam je Gospod neizmerno trpel na duši: krvavi pót je potil v vrtu Getzemani, *moja duša je žalostna do smrti*, je rekel. Toda tudi zdaj, ko je ves potrť vsled žalosti in strahu na obrazu ležal, ni pozabil Petra. Dvakrat je šel iz vrta Getzemani k njemu, prav po imenu je poklical ravno Petra ter ga opominjal, naj čuje in moli, da ne pade v skušnjavo. Pozabil je takorekoč svojo notranjo bolečino, ni pa pozabil Petra: nanj je mislil, zanj je vedno skrbel. Sv. Petra je najbolj razsvetlil, da je on prvi izmed vseh apostolov spoznal v Kristusu — pravega Boga zatrjujoč slovesno: *Ti si Kristus, Sin živega Boga*

2. Iz teh dejanj lahko sklepamo, da je res Gospod Petru najbolj prednost dajal, ter ga izmed vseh najbolj odlikoval. Tega

se je sv. Peter tudi zavedal, zato je tudi on najbolj očitno in neustrašeno kazal svojo ljubezen do Jezusa, tako, da ga je bil Gospod gotovo vesel. Rekel je: *Gospod, jaz sem pripravljen iti za Te v ječo in smrt; če se bodo vsi pohujšali nad Teboj, jaz se ne bom.* Pri neki priliki so drugi učenci zapustili drug za drugim Jezusa, ker niso umeli, kako jim bo dal svoje meso jesti in svojo kri piti. Gospod se na zadnje obrne tudi k apostolom z vprašanjem: *Ali me hočete tudi vi zapustiti?* Tedaj vidimo zopet Petra, ki v imenu vseh govori: *Gospod, kam hočemo iti?* (Brez Tebe ne moremo biti). *Ti imaš besede večnega življenja!* — Zanimiva sta še posebno dva dokaza Petrove ljubezni do Zveličarja. Neko noč, ko so bili apostoli v čolnu, videli so nekoga, da hodi po morju. Bali so se, misleč, da je prikazen. Toda Zveličar jih koj pomiri, rekoč: *Nič se ne bojte; jaz sem!* In Peter reče: *Gospod, če si pa ti — reci da grem k Tebi!* In hotel je k njemu po morju. Ljubezen ga je gnala k Zveličarju. — Poglejmo njegovo gorečo ljubezen na Oljski gori! Rabelji vežejo njegovega Zveličarja, da bi ga odpeljali. Kaj pa stori Peter? Ali mirno gleda? O ne! V svoji preveliki gorečnosti za Gospoda vzame meč iz nožnice ter vpraša: *Učenik, ali vdarimo?* Odgovora ne čaka, temveč kar zamahne ter odseka hlapcu Malhu desno uho; on brani svojega učenika pred druhalijo z mečem, tako je vnet zanj!

Predragi! Po vsem tem, kar smo zdaj slišali, bomo gotovo rekli: to je res goreč apostol! On ljubi svojega Gospoda! Stopil bo pred vse zbrane jude, farizeje in pismaučene ter jim glasno — če treba z nevarnostjo svojega življenja — branil umoriti Zveličarja! Ta bo ostal zvest do konca! Tako bi mi pričakovali. Toda — kaj se je zgodilo?

3. Gospod Zveličar je bil ravno v hiši velikega duhovnika — Kajfa. Kaj so vse počenjali z njim, ni mogoče popisati! Surovi vojaki so se obnašali do njega, kakor zdivjani tigri do krotkega jagnjeta, zasmehovali in suvali so ga, pljuvali v obraz, oči zavezavali ter za uho bili, rekoč: *Prerokuj nam, Kristus, kdo Te je udaril?* In še več drugega hudega so počenjali. To surovo suvanje in tepenje Jezusove presv. osebe je trajalo več ur. Farizeji in pismarji so to počenjanje mirno in z veseljem gledali ter slednjič Jezusa popolnoma prepustili vojakom, naj počno ž njim, kar hočejo. — Naš Odrešenik ni imel takrat prav nobenega prijatelja ali zagovornika poleg sebe, temveč obdan je bil od samih najljutejših sovragov. — Bil je popolnoma zapuščen!

Toda, kje so pa njegovi učenci in apostoli? Kje je njegovo spremstvo, da bi ga branilo, ali vsaj pomilovalo? Ni jih; zastonj jih iščemo; zbežali so, ker so se zbalii judov!

4. Jednega pa vendar posebno pogrešamo! Nad njegovo zvestobo in pogumnostjo nismo do zdaj prav nič dvomili. Kje je Peter? — Res: on in sv. Janez nista popolnoma zapustila svojega Učenika; šla sta za njim, da bi videla, kaj se bo zgodilo. Sv. Peter gre celo na dvorišče med vojake in drugo druhal, ki se je grela pri ognju. Ko bo videl, kaj počnó z njegovim Učenikom, vzdignil se bo gotovo, popadla ga bo sveta jeza in branil bo svojega Gospoda! Tako bi vsaj sodili po njegovem dosedanem obnašanju! Toda — kaj se zgodi?

Dve dekli in poslednjič še drugi vojaki, pri katerih se je grel, rekli so mu: tudi ti si jeden njegovih učencev; tvoj jezik te razodeva; saj smo te videli na oljski gori z njim skupaj.

Petra preletava pri teh besedah smrtni strah in kar v jedni sapi začne klicati, govoriti, prisegati in se rotiti: Ne, ne! *Jaz ne poznam tega človeka*; ne vem, kaj govorite! Tako je govoril trikrat! — In Jezus sliši, kako njegov ljubljeni učenec kliče ter prisega: *Jaz ga ne poznam!* Ono prej omenjeno mater je najbolj bolelo to, da jo je tako sramotno zatajil lastni sin — in Jezusa je najbolj bolel Petrov greh, njegova nezvestoba. Vse je bilo takrat zoper Zveličarja: sovražniki so ga mučili, učenci so ga zapustili — in nazadnje ga še tako sramotno zataji oni, katerega je tolikanj ljubil. *Jaz ga ne poznam!* — te besede so hujše udarjale na njegovo Srce, nego pozneje žebliji in kladivo na roke in noge. Gotovo je Gospod takrat govoril s psalmistom: *Ko bi me preklinjal moj sovražnik, bi bil seveda prenašal, da me pa tako sramotno zatajiš ti, ki si s menoj jedne misli, ki si moj znanec, moj ljubljeni učenec, ki si s menoj sladke jedi užival, to me najbolj boli* (Ps. 54, 13, 14.).

II. Jezus je sv. Petru skazal veliko dobrot — in Peter ga je zatajil. Ravno tisti Jezus v neizmerni ljubezni prebiva med nami v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Prav zavoljo nas je tu! Tukaj ostane, da ga tu obiskujemo, da iščemo pri njem tolažbe in svéta, da ga prejemamo ter si tako zagotavljamo nebesa. Prav zavoljo nas je tu! In sicer zato, da se daruje pri sv. maši nebeškemu Očetu — za nas. Toliko ljubezen nam tedaj skazuje, da hoče prebivati med nami. Do njega pride lahko vsak človek in ob vsakem času čez dan.

Posvetnega kralja moraš poprej prositi sprejema, če hočeš priti k njemu — in vselej se ne dobi dovoljenje. *Kralja večne slave* v sv. Rešnjem Telesu pa ni treba prositi sprejema; vsakdo lahko pride k njemu — bodisi gospod ali kmet, bogatin ali berač, učenjak ali prostak; vsak čas boš sprejet. Ta *Gospod vseh gospodov* tedaj noč in dan prebiva med nami in zavoljo nas, toda, koliko jih je, ki ga kakor Peter sramotno zatajé; pravijo, da ga ne poznajo ali vsaj obnašajo se tako, kakor bi ga ne poznali, ker se ga sramujejo! Le pogledjmo malo — življenje!

Marsikdo srčno pozdravi prijatelja, ako ga sreča; spoštljivo se odkrije, ako gre memo znane mu visoke osebe, toda, ko gre memo cerkve, ne pozdravi najvišjega Gospoda. Drugi zopet dela globoke poklone, ako hoče počastiti kako osebo, toda, ko gre memo sv. Rešnjega Telesa, ko se nese bolniku, odkrije se morda le toliko, da ne prelomi postave, ki govori o motenju vere. In vendar gre tedaj memo Stvarnik nebes in zemlje!

Koliko je dalje takih, ki nočejo pristopati k mizi *Gospodovi*, ne rečem večkrat, temveč še vsako leto jedenkrat ne. Zakaj ne? Zato, ker jih je sram; nočejo, da bi ljudje vedeli: ta in ta gre tudi k sv. obhajilu; sramujejo se svojega Gospoda; zatajé ga, kakor Peter; »nočejo ga poznati« iz strahu pred ljudmi. Strah pred ljudmi, namreč pred deklami in vojaki, je sv. Petra nagnil, da je zatajil Zveličarja — in prav ta strah pred ljudmi je še dandanes vzrok, da se jih toliko sramuje sv. Rešnjega Telesa.

Tam je mladenič ali kdo drug, kateri brez pogostnega preje-manja sv. zakramentov ne more zatreti kake strasti, zato je v največji nevarnosti njegovo zveličanje. On bi šel rad večkrat k svetemu obhajilu, toda boji se tovarišev, ki ga bodo zaničevali. Sicer pogumen mladenič se tega prestraši; sram ga je, kakor bi bil kaj ukradel; sramuje se, kakor Peter, in sicer česa? Tega, da je bil večkrat pri sv. obhajilu, da je prejel Jezusa Kristusa, pravega Boga, Stvarnika svetá; sramuje se svojega Zveličarja; sramuje se dejanja, katero je najkoristnejše in najboljše, kar jih je kedaj izvršil, kar jih sploh more človek izvršiti — sramuje se sv. obhajila. Grozna zaslepljenost!

In kaj stori? Ali mar zapusti one tovariše — zaničevalce? Ali se loči od njih? Ne! Temveč raje se loči od Kristusa; raje opusti večkratno sv. obhajilo ter pade zopet v stare grehe nazaj. On noče poznati Kristusa, strah pred ljudmi ga odvráčuje od Kristusa!

Predragi v Gospodu! Govorimo prav odkritosrčno! Ta strah pred ljudmi jih veliko odvrtačuje od sv. Rešnjega Telesa. Zbojé se zbadljivih besedij, kot so n. pr. pobožnjak, mračnjak, tercijalka, klerikalec, ultramontanec i. t. d. in odstopijo od pobožnega, res katoliško-cerkvenega življenja. Vprašam vas: ali ni tako? In vendar ne more nihče tajiti resnice: v sv. Rešnjem Telesu je naš Bog, pred katerim se bomo vsi jedenkrat prikazali ali radi ali neradi. Njega tedaj ljubiti in prejemati, zanj se vnemati, ni mračnjaštvo ali nazadnjaštvo, temveč največja čast in modrost.

Sv. Peter je pozneje spoznal svoj greh; obžaloval ga ter se tesno oklenil svojega Gospoda; zanj je tudi dal življenje. Posnemajmo ga tudi mi! Ljubimo sv. Rešnje Telo! Ne bodimo mlačni, temveč goreči! Za zgled naj nam bodo svetniki. In sicer mladini zlasti sv. Alojzij!

On se ni mogel ločiti od zakramenta ljubezni. Predstojniki so mu pod pokorščino prepovedali, da se ne sme tako dolgo muditi pri sv. Rešnjem Telesu. Kadar je odhajal, videlo se mu je, da se zelo težko, le s silo loči. Ali je bila ta ljubezen sv. Alojzija do sv. Rešnjega Telesa le kaka »duševna bolezen«? Nezmotljiva sveta cerkev ga časti sedaj na oltarjih in s tem priporoča, da ga posnemamo. Torej, krščanska mladina, rada moli sv. Rešnje Telo, saj ravno po tebi Zveličar najbolj hrepeni!

Vam odraščeniim je najlepši vzgled sv. Frančišek Ksaverij. Toliko je ta svetnik ljubil sv. Rešnje Telo, da si je izvolil kako stanovanje blizu tega sv. zakramenta. Po noči je pogostokrat cele ure prečul pred Jezusom v sv. Rešnjem Telesu ter tu iskal moči, tolažbe in razsvetljenja pri apostolskem svojem delovanju. Tako je delal tudi sv. Tomaž Akvinski.

Svetniki so imeli največje veselje v tem, ako so mogli bivati v pričujočnosti sv. Rešnjega Telesa. Tu so našli oni svoj raj. Dolg čas je le v onem sreču, kjer ni ljubezni do Gospoda. — Kaj lepo piše sv. Terezija: »Prav to, kar nebeščani, delamo mi na zemlji. Oni tam časté in slavé svojega Boga, prav okrog tega Boga zbiramo se tudi mi, kadar častimo sv. Rešnje Telo.

Zato, predragi v Gospodu, konečno vabim vse brez razločka: ne bodimo mlačni v češčenju tega sv. zakramenta, temveč goreči! Pokažimo, da imamo vero vanj, ne sramujmo se ga, — potem se nas tudi *On ne bo sramoval pred svojim Očetom, ki je v nebesih!* Amen.

2. Marijino srce — srce dobre matere: IV. Marija — mati milosti božje.

Pri meni je bogastvo, da obogatim tiste, kateri me ljubijo. Preg. 8, 21.

V mestu Bologni na Laškem je živela za časa sv. Frančiška Saleškega bogata vdova, ki je imela jedinega sina. Nekoč se je otrok igral na ulici. Mimo pride tujec; zdelo se mu je, da se otroci ž njim šalijo. To ga silno raztogoti, in v jezi prebode dečka — jedinega sina matere vdove. — Ko spozna svoje hudodelstvo, zbeži in pride naravnost v hišo matere umorjenega otroka ter jo prosi, da bi ga skrila pred beriči. Ko beriči pridejo ter povedó materi, kaj se je zgodilo, bila je ona preplašena in zmedena, a tujca vendar ne izdá. V svoji neodločnosti, kaj bi storila nadalje, išče pomoči v molitvi, in kmalu je bil njen sklep gotov. Odpustila je morilcu! Storila je še več. Šla je k sodniku, izprosila njegovo pomiloščenje ter ga sprejela za svojega sina.

Veliko, kaj ne, je storila ta vdova, a vendar še nič proti ljubezni, katero nam izkazuje naša nebeška mati. Le premnogokrat smo tudi mi podobni onemu morilcu, ko namreč s svojimi grehi po besedah apostolovih morimo njenega Sina. Kdo nas bo tedaj, ko bi bili še tako nesrečni, ljubeznivo peljal k Jezusu Kristusu? Sv. katoliška cerkev nam kaže Marijo prečisto Devico, in nam kliče: »Glejte mater milosti božje!« O Mariji, materi milosti božje, vam hočem danes govoriti in pokazati, da nebeška Mati odpira vsem srce svojega usmiljenja, da dobi pri nji bolnik zdravje, in grešnik si izprosi odpuščanje.

Kolikokrat se je že prigodilo, da je v tej ali oni družini otrok zašel na napačna pota. Prišel je v slabo družčino, in po nji v pregrehe in hudobije. Velikokrat je bil že oster, pravičen oče pripravljen zavreči svojega otroka, odgnati ga od hiše, vzeti mu vso pravico do dedščine. A vedno je tu vmes poseglo ono srce, ki v večji ljubezni gorí do otroka kot očetovo, vedno je ustavila roko očetovo roka dobre matere. Ona je takorekoč posredovalka v družini. Mati ima to za svojo posebno dolžnost, in dobro se ji zdi, ako se otrok k nji zateče. Ona se ne bojí nevolje očetove, nje ne plaši njegova jeza, ne njegov srd. — Tisoč izgovorov ima pripravljenih njeno ljubeznipolno srce. In četudi ni takoj uslišana, vendar ne jenja, dokler ne doseže, česar želi njeno ljubeče srce, namreč spravo med očetom in otrokom. — In to,

kar v naših pozemeljskih družinah dela mati, to, in še veliko več izvršuje naša nebeška Mati v družini nebeškega Očeta, katerega otroci smo mi vsi. Ravno v tem nam kaže svojo ljubezen, da za nas prosi, da nas spravlja z Bogom.

To je pokazala že tedaj, ko je bivala še na svetu. Komaj je videla zadrego ubogih gostov na ženitnini v Kani Galilejski, že prosi njeno usmiljeno materino srce pomoči od Jezusa. S svojo prošnjo je provzročila prvi čudež, ki nam je porok ljubezni naše Matere, ki tudi sedaj v nebesih prosi nebeškega Očeta za nas. — Ako pa je že toliko usmiljenje pokazala pri posvetnih rečeh, o, koliko večje usmiljenje bo še pokazala onim, ki so v največji zadregi, grešnikom. Njim primanjkuje onega, kar je najdragocenejše in najpotrebnejše, milosti božje. — Kaj lepo nam to pové sveti Avguštin v besedah: »Spoznamo, da si samo ti jedina v nebesih, ki za nas skrbiš.« S tem hoče reči: »O ljuba Gospa, res je, da vsi svetniki skrbijo za naš blagor, in za nas prosijo; toda ljubezen in usmiljenje, katero nam skazuješ ti v nebesih, ko za nas prosiš, nas sili k spoznanju, da si ti jedina, ki nas v resnici ljubiš in skrbiš za naš blagor.« Zato sv. cerkev na-njo obrača besede modrega Siraha: *Jaz sem mati sv. upanja*. Marija je za Bogom naše jedino upanje po besedah sv. Bazilija, in sicer zato, ker je njena prošnja takorekoč vsemogočna. Njenemu povelju, pravi sv. Bernardin, je vse pokorno, celó sam Bog. In Marija prosi za nas še prej, predno smo jo mi prosili. Tako je storila v Kani Galilejski in tako dela še dandanes. Kolikokrat je bila že roka božja pripravljena grešnika vdariti, toda njeno materino srce je zanj prosilo, in Gospod mu je prizanesel. Premišljevaje besede preroka Izaije: *Glej, o Gospod, ti se jeziš, ker smo grešili; a ni ga, ki bi te potolažil*, pravi sv. Bonaventura: *Pred Marijo ga ni bilo, ki bi se bil upal Boga ustavljati v njegovi jezi in pravičnosti; sedaj je pa Marija, ki grešnike v svoje varstvo sprejme ter obvaruje kazni*. »O, ljuba Gospa, kliče ves navdušen sv. Bernard, ti nobenega ne zame-tuješ! Ako tebe kliče na pomoč, ne braniš se svoje usmiljene roke povzdigniti ter ga rešiti prepada obupanja.« Sama nebeška Mati je razodela sv. Brigiti, da, kakor vleče magnet na-se železo, tako ona vabi najtrša srca k sebi, da jih spravi z Bogom. — »Ne obupaj, grešnik!« kliče zatorej kaj lepo sloveči govornik Bossuet. Če te ves svet zapusti, Marija ti ostane. Naj grešnika vse zaničuje, naj so se tudi od njega obrnili prijatelji, tovariši, naj bi ga celó prekleli stariši in odgnali od sebe, naj so ga tudi zapustili njegovi pomočniki

svetniki, če se je celó Bog zavoljo greha od njega odvrnil, jeden mu ostane, ostane mu Marija, mati milosti božje.«

Blaženi Janez Herolt nam pripoveduje o nekem možu, ki je bil zeló udan pregreham. Njegova žena ga je na vse načine skušala odvrniti od greha, a nič ni pomagalo. Ko je videla, da vse govorjenje nič ne pomaga, prosi ga, da naj vsaj toliko časti Marijo, da bo pred vsako njeno podobo zmolil jedno Česčena Marijo. Mož je to obljubil in tudi storil. Ko se je neko noč zakasnil, in je pozno domov prihajal, zapazi neko lučico. Ko se ji približa, vidi, da visí pred podobo Marijino, ki je imela Jezusa v naročju. Po svoji navadi moli jedno Česčena Marijo. Ali kaj vidi? Jezušček je bil poln ran, iz katerih je tekla kri. Ves oplašen in ginjen se zavé grešnik, da je to njegovo delo, da ga je on s svojimi grehi tako ranil. Britko se začne jokati. Tu zapazi, da se božje Dete obrača od njega. Ves preplašen se zateče k Mariji ter jo prosi: »Mati usmiljenja, tvoj Sin me je zavrzel. Ne morem najti bolj usmiljene in bolj mogočne priprošnjice, kot si ti, njegova mati. Moja kraljica, pomagaj mi, prosi za me!« Sedaj spregovori nebeška Mati: »Vi grešniki me imenujete mater usmiljenja, in vendar ne nehate me žaliti, ko ponavljate mojemu Sinu in meni britko trpljenje.« Ker pa Marija še nobenega ni zapustila, zato se tudi sedaj obrne k Jezusu in ga prosi, da naj grešniku odpusti. — A Jezus ni hotel uslišati prošnje svoje matere. Tedaj postavi Marija svoje dete v duplino v zidu, poklekne predenj ter mu reče: »Moj Sin, jaz ne grem odtod, dokler ne odpustiš grešniku.« — »Moja mati«, odgovori Jezus, »jaz ti ne morem ničesar odreči; iz ljubezni do tebe mu odpustim, naj pride poljubit moje rane.« Grešnik ves objokan pristopi, poljubi rane Jezusove, in te so se takoj zacelile. Imel je popolno kesanje. Popolnoma se je predrugačil; vedno je oznanjeval veliko ljubezen materinega srca, ki prosi za nas, prosi zlasti za nesrečnega grešnika.

Ljubezen, katero kaže ta zgodba, naj bi na grešnika nobenega vpliva ne imela? Ako je ljubezen one matere, o kateri sem zadnjič pravil, ganila sina, da se je povrnil na prava pota, mar ne bo istega pri tebi dosegla ljubezen najboljše Matere? Njena prošnja naj provzroči, da spravljen z Bogom spoznaš srečo, katero vživa človek po spravi z Bogom in z Marijo, na katero obrača sveta cerkev besede sv. pisma: *V meni je bogastvo, da obogatim tiste, kateri me ljubijo.* Amen.

3. Usmiljenost.

Od kod bomo kupili kruha? Jan. 6, 5.

Celo življenje našega Zveličarja je nepregledna vrsta usmiljenih del. Smili se mu ^{ve}celi človeški rod, saj se je zanj ^{ve}včlovečil;

smili se mu jeruzalemsko mesto in njegov narod, smilijo se mu ubogi bolniki, slepci, glušci, kruljevi, smili se mu vdova, ki plače za svojim sinom, smilijo se mu grešniki, smilijo se mu ubogi ljudje, ki so iz ljubezni do njega pozabili na jed. *Od kod bomo kupili kruha?* vprašuje, in z vsemogočno svojo besedo pomnoži nezmatne grižljive, da se je nasitila vsa mnogobrojna množica. Jezus nam je hotel s svojo usmiljenostjo dati lep vzgled. *Blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli*, kliče (Mat. 5, 7.) Poglejmo: 1. Kaj je usmiljenost, in 2. kako lepa čednost je usmiljenost.

1. Usmiljen je tisti, ki ima v svojem srcu sočutje, če se drugemu slabo godi, in mu zato pomaga, če more. Nevoščljivec je vesel, če se bližnjemu godi slabo, usmiljeni je pa žalosten zavoljo tega. Zato je nevoščljivost nasprotna usmiljenosti. Slabo se pa godi bližnjemu: a) kadar nima tistih stvari, katere zahteva njegova narava: jedi, obleke, stanovanja, starišev; b) kadar nima tistih stvari, katerih si želi po svoji prosti volji, ali kadar se mu ravno narobe naredi temu, kar hoče. Takrat je usmiljenja vreden.

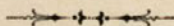
Odkod pa se rodi v človeškem srcu žalost, če vidi nesrečnega bližnjika? Dva vzroka sta: a) *Ljubezen*. Tisti, ki ljubi, je tako tesno zvezan s tistim, ki ga ljubi, da je sam vesel, če vidi, da se on veseli, in da je sam žalosten, če vidi, da je njegov ljubljenec žalosten. Čim večja je ljubezen, tem večje je tudi sočutje. Zato so ljudje navadno bolj žalostni, če vidijo, da se njihovim starišem, sorodnikom, bližnjim prijateljem slabo godi, kot če vidijo druge ljudi v nesreči. Ljubiti se pa moramo vsi ljudje. Zato moramo z vsemi imeti sočutje, ali kakor pravi tako lepo sv. Pavel (Rim. 12, 15.): *Veseliti se moramo z veselimi, in jokati z jokajočimi*. b) *Strah* je tudi velikrat vzrok sočutju in usmiljenju. Misel, da utegne tista nesreča, ki tare tvojega sobrata, zadeti tudi tebe, ti gane srce in odpre roko. Zato vidimo, da so vzlasti stari, modri in izkušeni ljudje usmiljeni, ker vedó, da nesreča lahko pride tudi nad-nje. Ravno tako so slabotni in bojzljivi ljudje bolj usmiljenega srca, ker jih naganja k temu strah pred lastno nesrečo. Nasprotno so pa ošabneži, ki mislijo, da ničesar ne potrebujejo, in da se jim nič hudega ne more primeriti, bolj trdega srca. Taki so tudi jezni ljudje. *Jeza nima usmiljenja, tudi ne kipeča togota*. (Preg. 27, 4.)

2. Usmiljenost je lepa čednost. Z ozirom do Boga je samo ljubezen do Boga večja, z ozirom na bližnjega je pa usmiljenost

največja čednost. Prav za prav je krščanska vera vera usmiljenosti. *Bodite usmiljeni, kot je vaš Oče usmiljen*, nas opominja Odrešenik (Luk. 6, 36.). In sv. Pavel nas uči: *Oblecite, kakor izvoljeni božji, prisrčno usmiljenje* (Vol. 3, 12.). *Dobrotljivosti in podeljenja nikar ne pozabite, ker taki darovi dopadejo Bogu* (Heb. 13, 16.) — Sveti Peter nam kliče: *Bodite vsi usmiljeni, bratoljubni, milosrčni* (I. Pet. 3, 8.). *Kdor ubozega zaničuje, zasramuje njegovega Stvarnika; časti pa ga, kdor se reveža usmili* (Preg. 14, 31). — *Kdor se ubozega usmili, posodi Gospodu na obresti* (Preg. 19, 17.) *Kakor premoreš, boji usmiljen. Ako imaš veliko, obilno dajaj; če imaš malo, si prizadevaj tudi malo rad podeliti* (Tob. 4, 8. 9.).

Poslušajmo in izpolnujmo te lepe nauke, *zakaj sodba brez usmiljenja bo tistemu, kateri ne dela usmiljenja* (Jak. 2, 13.).

Dr. J. Krek.

Pogled na slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja za l. 1896. III. Slovenska pesmarica, I. zvezek.

— Zares srečna in vse hvale vredna je bila misel Družbe sv. Mohorja, da je sklenila izdati in slovenskemu ljudstvu podariti tudi knjigo, ki je posvečena slovenski pesmi. Saj slovenski narod je, kakor se je že mnogokrat poudarjalo, narod-pevec; rad je pel, in še rad pöje. Kdo se ne spominja onih lepih časov, ko so se s tolikim veseljem ljudje, mladi in stari, zbirali o raznih prilikah, in so se vrstile domačinke, priproste pesmi sicer, a vsakemu mile in drage? Povsod, doma in zunaj doma, na paši in na polju ti je donela nasproti ljubezniva pesmica, ki ti je morala seči v srce, morala te ganiti. In dandanes? Pöje li narod še s tolikim veseljem, s toliko ljubeznijo kakor nekdanj? Žalibog, ne! Kje pač je temu iskati vzroka? Mnogo jih je že bilo, in jih je še, ki so vse to pojemanje petja med narodom pripisovali cecilijanstvu, ki si je tudi med našim narodom stavilo prelep namen, po geslu »saneta sancte tractanda sunt«, izboljšati in preosnovati cerkveno petje, je napraviti zopet cerkvi dostojno, cerkveno. Je pa to res? Je mari res ravno cecilijanstvo vzrok, da petje med narodom pojema? Odkod potem prikazen, da se tudi po onih krajih, kamor cecilijanstvo še ni prodrlo, ne prepeva več tako, kakor včasih? Cecilijanstvo nikakor ni vzrok; pravega vzroka nam je iskati drugje. Kaj ne opazujemo na vseh straneh in ne tožimo, kako gine nekdanja priprostost, ljubeznivost, ono zaupno občevanje v rodbinah in med ljudmi sploh? A vendar lepa pesem je, in ostane poseben dar božji. Kako ona človeka vedri, blaži, tolaži!

Kako torej napeljati naš narod k temu, da bo zopet rad in z veseljem prepeval? Zdi se nam, da je ravno v tem oziru družba sv. Mohorja pravo pogodila: podati namreč celemu narodu zbirko najlepših pesnij, lepih po besedah,

lepih po napevu, pesnij, ki v resnici vedré in blažé. In v tem smislu tudi mi pričujoči prvi zvezek slovenske „Pesmarice“ kar najsrčneje pozdravljamo.

Vse blago, ki se nam tu podaja, je res izvrstno, ima res kaj v sebi. Vse dosega namen, ki smo ga ravnokar označili: vedri in blaži. In prav to posebno poudarjamo. „Slovenska Pesmarica“ bo obsegala še več zvezkov. Samoumevno je torej, da ne gré že sedaj prvega zvezka ocenjevati kot samostojnega dela ne gledé na druge zvezke. Moti nas nekoliko, da so v tem zvezku najtežji slovenski zbori sploh, zbori, ki še izvežbanim pevcem delajo preglavico in so celó ti ná-nje ponosni, ako se jim posrečijo, n. pr.: Sam, Nazaj v planinski raj, Naše gore itd. A ta ugovor zgine skoraj, ko beremo v uvodu besede: „V prihodnjem II. in III. snopiču pride na vrsto tudi več priprosto-narodnih, skrbno odbranih, pravilno urejenih, vseskozi poštenih popevke!“ Tako je prav. Saj le potem bo delo doseglo svoj namen.

Prvi del, moški zbori, se je gosp. uredniku prav posebno posrečil. Izbrani so res lepi in primerni napevi. Le to bi bili mi želeli, da bi se ne bila lepa Foersterjeva „Kitica slov. národnih pesmij“ (št. 11—15), vsprejela v tej obliki, šestglasno. Ako jo hočejo kje peti tako, prav, naj si oskrbé izdajo „Glasbene Maticice“. A pevci po deželi — in na te se mi ravno v prvi vrsti oziramo! — bi bili gosp. uredniku veliko bolj hvaležni, ako bi jim bil te pesmi podal n. pr. za štiriglasni mešani zbor.

Manj smo zadovoljni z mešanimi zbori. Krasni zbori zares, a premalo za ljudstvo. Tu pogrešamo posebno nekaj lahkéjših pesmic. „Savica“ bi se tu bolj podala nego v prvem delu. Mesto „Po zimi iz šole“, ki, dasi je lep zbor, je vendar le bolj za zimski čas, bi rajše imeli v tej zbirki lep Hugolinov zbor: V petji oglasimo! — Tretji del naj bi bil bolj za ljudstvo: več pesmic in še bolj lahke!

A vse te opazke nikakor ne jemljó pričujočemu zvezku cene. Izginile bodo, kakor rečeno, ko bomo imeli celotno delo gosp. Aljaža pred seboj. In ne moremo si kaj, da ne bi častitemu gosp. uredniku že danes tudi mi kar najprisrčneje čestitali k temu, dasi težave polnemu, pa vendar krasnemu in za slovensko slovstvo vsekako posebno pomenljivemu delu!

— k.

IV. Naše škodljive rastline v podobi in besedi. Opisal Martin Cilenšek, profesor na dež. gimnaziji v Ptujju. Izdala in založila družba sv. Mohorja v Celovcu. V. snopič. — S tem snopičem je končano obširno delo, ki obsega 768 strani. Posamezne oddelke je ocenjeval „Duhovni Pastir“ prejšnja leta. (Primerjaj zlasti I. XI., str. 633.) Pisatelj opisuje posamezne rastline kolikor mogoče zanimivo; zlasti koristen je pouk, kako naj se odpravi mah s travnikov in pašnikov. Knjiga sama mnogim bralcem ne bo neposredno koristila, pač pa naj bi zvedeni prijatelji opozarjali poljedelce na posamezne oddelke v knjigi in učili ljudstvo spoznavati kvarljive rastline in jih pokončevati.

Književne novlee. — „Sveti Pavel“ premilostnega knezoškofa lavantinskega, dr. M. Napotnika, izdan l. 1892. v prvi in l. 1893. v drugi izdaji, izide kmalu v tretji pomnoženi izdaji. — „Gesta et statuta“ t. j. obravnave in sklepi II. lavantinske škofijske sinode, ki se je vršila od 28. septembra do 2. oktobra 1896 v Mariboru, izidejo okolu velike noči.